JAVNA AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO KONKURENCE

Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

T: 01 478 35 97
F: 01 478 36 08
E: gp.avk@gov.si
www.varstvo-konkurence.si

DELNO PRAVNOMOČNO

Številka: 3062-5/2017-123

Datum: 30. 12. 2019

Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence, Dunajska 58, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Agencija), izdaja v senatu, ki ga sestavljajo Andrej Matvoz kot predsednik senata ter Franci Pušenjak, dr. Aleš Kuhar in mag. Karla Pinter, kot člani senata, na podlagi 12. in 12.o člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence[1] (v nadaljevanju: ZPOmK-1), v postopku ugotavljanja kršitve 6. člena ZPOmK-1 in 101. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije[2] (v nadaljevanju: PDEU), ki ga Agencija vodi zoper podjetja:

- SUROVINA, družba za predelavo odpadkov d.o.o., Ulica Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor (prej: Gorenje Surovina družba za predelavo odpadkov d.o.o., Ulica Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor), ki ga zastopa direktor Jure Fišer, po pooblastilu pa Odvetniška pisarna Miro Senica in odvetniki d.o.o., Barjanska cesta 3, Ljubljana;
- SALOMON d.o.o., podjetje za zaposlovanje invalidov, proizvodnjo, posredovanje in storitve Ljubljana, Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana-Polje, ki ga zastopa direktor Gregor Repič, po pooblastilu pa Odvetniška družba Mihelj, Barbič in partnerji, o.p., d.o.o., Prvomajska ulica 23, Nova Gorica;
- RECIKEL, družba za ravnanje z odpadno embalažo, d.o.o., Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana-Polje, ki ga zastopa Janez Pavčnik, po pooblastilu pa Odvetniška družba Mihelj, Barbič in partnerji, o.p., d.o.o., Prvomajska ulica 23, Nova Gorica, ter
- DINOS, družba za pripravo sekundarnih surovin, d.o.o., Šlandrova ulica 6, 1231 Ljubljana – Črnuče (prej: DINOS, družba za pripravo sekundarnih surovin, d.d.), ki ga zastopajo direktorji Benjamin Bambič, Marc Breidenbach in Damijan Zorko, po pooblastilu pa Odvetniška družba Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o.p., d.o.o., Tivolska cesta 48, Ljubljana.

po uradni dolžnosti, na nejavni seji dne 30. 12. 2019, naslednjo

O D L O Č B O

1. Podjetja:
- SUROVINA, družba za predelavo odpadkov d.o.o., Ulica Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor (prej: Gorenje Surovina družba za predelavo odpadkov d.o.o., Ulica Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor; v nadaljevanju: Surovina), ki deluje na ponudbeni strani trga izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji in ponudbeni strani trga organiziranja sistemov ravnanja z odpadno embalažo v Republiki Sloveniji,
- DINOS, družba za pripravo sekundarnih surovin, d.o.o., Šlandrova ulica 6, 1231 Ljubljana – Črnuče (prej: DINOS, družba za pripravo sekundarnih surovin, d.d.; v nadaljevanju: Dinos), ki deluje na ponudbeni strani trga izvajalcev storitev ravnanja z

---

[1] Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17.

[2] Uradni list EU C 202 (2016).

nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji in ponudbeni strani trga organiziranja sistemov ravnanja z odpadno embalažo v Republiki Sloveniji

- SALOMON d.o.o., podjetje za zaposlovanje invalidov, proizvodnjo, posredovanje in storitve Ljubljana, Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana-Polje (v nadaljevanju: Salomon), ki deluje na ponudbeni strani trga izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji, in
- RECIKEL, družba za ravnanje z odpadno embalažo, d.o.o., Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana-Polje (v nadaljevanju: Recikel), ki deluje na ponudbeni strani trga organiziranja sistemov ravnanja z odpadno embalažo v Republiki Sloveniji in na povpraševalni strani trga izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji,

so sklenila sporazum, katerega cilj je preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco na ozemlju Republike Slovenije in na znatnem delu notranjega trga EU, s čimer bi lahko bila prizadeta trgovina med državami članicami, saj so navedena podjetja omejevala in nadzirala proizvodnjo in prodajo ter si medsebojno delila trg, tako da so vsaj od 23. 2. 2017 dalje medsebojno delila trg organiziranja sistemov ravnanja z odpadno embalažo v Republiki Sloveniji in se izogibala konkurenčnemu tekmovanju na tem trgu ter so se v ta namen dogovorila o prenehanju izvajanja storitev na trgu izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji za konkurenta, podjetje INTERSEROH zbiranje in predelava odpadnih surovin d.o.o., Brnčičeva ulica 45, 1231 Ljubljana - Črnuče, (v nadaljevanju: Interseroh), ki deluje na ponudbeni strani na trgu organiziranja sistemov ravnanja z odpadno embalažo v Republiki Sloveniji in pri podjetjih Surovina, Dinos in Salomon v velikem delu povprašuje po storitvi ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji, prav tako so v ta namen zahtevala od ostalih podjetij dejavnih na trgu izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji, da prenehajo sodelovati s podjetjem Interseroh, in ga tako izrinjala s tega trga ter so si podjetja Surovina, Dinos in Recikel delila njegove stranke na trgu organiziranja sistemov ravnanja z odpadno embalažo v Republiki Sloveniji,

s čimer so kršila prvi odstavek 6. člena ZPOmK-1 in prvi odstavek 101. člena PDEU, in sicer:

- podjetja Surovina, Salomon in Recikel najmanj od 23. 2. 2017 do dne izdaje te odločbe,
- podjetje Dinos pa najmanj od 23. 2. 2017 do 18. 4. 2018.

2. Podjetja, navedena v 1. točki izreka te odločbe, morajo, če tega še niso storila, s kršitvijo nemudoma prenehati.

3. O stroških bo odločeno s posebnim sklepom.

4. Izrek odločbe se objavi na spletni strani Agencije.

O b r a z l o ž i t e v:

1. PODJETJA, ZOPER KATEREGA SE VODI POSTOPEK

1.1 Salomon

1. Podjetje Salomon d.o.o. Ljubljana je bilo ustanovljeno dne 10. 1. 1992 kot družba z omejeno odgovornostjo. Glavna dejavnost podjetja je posredovanje začasne delovne sile. Dejavnost podjetja Salomon med drugim obsega zbiranje, odvoz in ravnanje z odpadki. Zastopnika družbe sta od dne 13. 12. 2011 do dne izdaje te odločbe Gregor Repič kot direktor in od dne 17. 12. 2013 do dne izdaje te odločbe Štefan Baš kot prokurist. Družbenika podjetja Salomon sta od dne 3. 6. 2011 podjetje KRATER poslovne storitve d.o.o. - v stečaju in od dne 5. 3. 2012 DOLENJSKI LIST Novo mesto, d.o.o., časopisno založniška družba.[3] Iz registra dejanskih lastnikov izhaja, da je dejanski lastnik podjetja Martin Odlazek.[4] Lokacije zbirnih centrov podjetja Salomon so v Lenartu, Ljubljani, Logatcu in Novem Mestu.[5]

1.2 Recikel

2. Podjetje Recikel je bilo ustanovljeno dne 6. 11. 2009 kot ODPADNA EMBALAŽA, Družba za ravnanje z odpadno embalažo d.o.o. Dne 17. 11. 2011 je spremenilo firmo v današnjo. Njegov edini lastnik je od dne 13. 3. 2013 CURATOR NOVA, zavarovalno posredniška družba, d.o.o., Središka ulica 4, 1000 Ljubljana, katerega edini družbenik je Pino Jeren. Od dne 13. 3. 2013 do dne 2. 9. 2018 je bil direktor podjetja Recikel **Marsel Zadravec**, v istem obdobju je bila njegova prokuristka Jamšek Simona.

3. Od dne 3. 9. 2018 do dne izdaje te odločbe je direktor podjetja Recikel Janez Pavčnik prokurist pa **Marsel Zadravec**.[6]

1.3 Surovina

4. Podjetje Surovina je družba z omejeno odgovornostjo, ustanovljena 12. 11. 1974, ki opravlja storitve ravnanja z odpadki na območju Slovenije. Glavna dejavnost podjetja Surovina je pridobivanje sekundarnih surovin iz ostankov odpadkov. V ta namen podjetje Surovina odkupuje in prodaja odpadno surovino, ponuja celovit servis ravnanja z odpadki, kot družba za ravnanje z odpadno embalažo (v nadaljevanju: DROE) upravlja embalažno shemo, proizvaja trda goriva, opravlja laboratorijske analize, uničuje zaupno dokumentacijo in opravlja storitev komisijskega uničevanja blaga ter svetuje na področju varstva okolja. Podjetje Surovina je organizirano po poslovnih področjih, v sestavih katerih so posamezne poslovne oz. odkupne enote v naslednjih krajih po Sloveniji: Maribor, Slovenska Bistrica, Ptuj, Ormož, Ljutomer, Radlje ob Dravi, Žalec, Velenje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec, Laško, Ljubljana, Kranj, Krško, Trebnje, Koper, Nova Gorica.[7]

5. Od dne 26. 4. 2019 do dne izdaje te odločbe je edini družbenik podjetja Surovina družba EKO SUROVINA, poslovno svetovanje d.o.o., Letališka cesta 25, 1000 Ljubljana, njegov edini družbenik je družba RASTODER, družba za gostinstvo in trgovino, d.o.o., Dvorakova ulica 3, 1000 Ljubljana. Družbenika slednje sta Rastoder Izet in Rastoder Harija. Povezane družbe v neposredni in posredni lasti podjetja Surovina so: Kemis d.o.o. Srbija (100 %), Kemis Bosna in Hercegovina (100 %), CSS

---

[3] Vir: AJPES.
[4] Vir: AJPES.
[5] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga 11.
[6] Vir: AJPES.
[7] Dokument št. 3062-5/2017-5, prilogi 15 in 16.

d.o.o., Srbija (100 %), ter Gorenje Surovina RECE d.o.o. (100 %). Podjetje Surovina je od 10. 6. 2011 član GIZ SKUPNE SHEME.

6. Podjetje Surovina od dne 19. 10. 2009 do dne izdaje te odločbe zastopa direktor **Jure Fišer**, od dne 5. 7. 2019 dalje pa je prokurist podjetja Surovina Omejc Matjaž.[8]

1.4 Dinos

7. Podjetje Dinos je bilo sprva ustanovljeno kot DINOS HOLDING p.o. in vpisano v sodni register dne 15. 11. 1996. Glavna dejavnosti podjetja Dinos je zbiranje in predhodna obdelava odpadkov z namenom zagotavljanja čim višjega deleža reciklaže teh odpadkov nazaj v uporabne surovine. Po pogodbi o pripojitvi z dne 7. 4. 2016 se je družba UNIREC d.o.o., prej odvisna družba delniške družbe Dinos, pripojila k delniški družbi Dinos in bila dne 8. 6. 2016 izbrisana. S pripojitvijo v okviru podjetja Dinos deluje specializirana embalažna shema (družba za ravnanje z odpadno embalažo). V podjetju Dinos tako izvajajo celovite storitve ravnanja z odpadno embalažo po vsej Sloveniji (prevzemajo jo od vseh komunalnih podjetij in sodelujejo z različnimi partnerskimi izvajalci). Lokacije podjetja Dinos za oddajo odpadne embalaže so: Brežice, Celje, Dravograd, Jesenice, Kočevje, Koper, Kranj, Lendava, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Naklo, Nova Gorica, Novo mesto, Slovenske Konjice, Trbovlje ter Velenje.[9]

8. Dne 16. 1. 2019 se je podjetje Dinos preoblikovalo v d.o.o. Od tega datuma ima družba Scholz International Holding GmbH 100 % delež v podjetju Dinos.

9. V relevantnem obdobju so podjetje Dinos zastopale naslednje osebe[10]:
   - Marc Breidenbach, od 16. 1. 2019 direktor, prej od 1. 10. 2014 dalje član uprave;
   - Benjamin Bambič, od 16. 1. 2019 direktor, prej od 8. 5. 2015 dalje član uprave;
   - Damijan Zorko, od 16. 1. 2019 direktor, prej od 1. 1. 2015 dalje predsednik uprave.

2. OPIS POSTOPKA

2.1 Pristojnost AVK

10. V skladu z 12. členom ZPOmK-1 je Agencija organ, ki je pristojen za nadzor nad izvajanjem določb ZPOmK-1 ter 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: PDEU).

11. Agencija je uvedla postopek zoper zadevna podjetja na podlagi izkazane verjetnosti kršitve določb 6. člena ZPOmK-1 in 101. člena PDEU. Ker se vsebina 6. člena ZPOmK-1 ne razlikuje od vsebine 101. člena PDEU, se Agencija tej odločbi sklicuje tudi na prakso Evropske komisije in evropskih sodišč.

2.2 Uvedba postopka in preiskovalni postopek pred izdajo povzetka relevantnih dejstev

2.2.1 Prijava z dopolnitvami

12. Agencija je dne 25. 5. 2017 prejela prijavo[11] podjetja Interseroh (v nadaljevanju tudi: prijavitelj), o potencialno protikonkurenčnih ravnanjih družb Surovina in Dinos.

13. Dne 26. 6. 2017 je Agencija prejela vlogo prijavitelja o umiku zahteve za varovanje tajnosti vira in varovanje poslovne skrivnosti v razmerju do strank postopka[12].

---

[8] Vir: AJPES.
[9] Dokumenta št. 3062-5/2017-5, priloge 4, 5, 6, 7, 8, 9, in 3062-5/2017-7, priloge 1, 2, 3, 4.
[10] Vir: AJPES.
[11] Dokument št. 3062-5/2017-1.
[12] Dokument št. 3062-5/2017-6.

14. Dne 3. 10. 2017 je Agencija prejela dopolnitev prijave[13].

2.2.2 Sklep o uvedbi postopka, sklep o razširitvi sklepa o uvedbi postopka

15. Na podlagi določbe 23. člena ZPOmK-1 je Agencija zoper podjetji Surovina in Dinos po uradni dolžnosti izdala sklep o uvedbi postopka št. 3062-5/2017-10 z dne 3. 10. 2017 zaradi ugotavljanja kršitve 6. člena ZPOmK-1 in 101. člena PDEU[14].

16. Agencija je dne 23. 8. 2018 razširila postopek ugotavljanja kršitve 6. člena ZPOmK-1 in 101. člena PDEU[15] zoper podjetji Salomon in Recikel.

2.2.3. Sklep o odložitvi vpogleda v spis do izdaje povzetka relevantnih dejstev (v nadaljevanju: PRD) in vpogledi v spis strank postopka

17. Podjetje Dinos je dne 11. 4. 2018 na Agencijo naslovilo prošnjo za pregled dokumentov v spisu[16], na podlagi katere je Agencija podjetju Dinos dne 25. 5. 2018 posredovala nekatere dokumente iz spisa, ki ne vsebujejo zaupnih podatkov[17]. Podjetje je bilo navzoče ob vpogledu v spis dne 12. 12. 2019.[18]

18. Agencija je dne 29. 8. 2018 s sklepom[19] odložila pravico do pregleda dokumentov do vročitve PRD, ki ga je vročila vsem strankam tega postopka.

19. Podjetje Surovina je pregledalo dokumente zadeve dne 30. 4. 2019, 16. 05. 2019, 19. 6. 2019, 3. 9. 2019, 25. 10. 2019 in 12. 12. 2019.[20]

20. Podjetji Salomon in Recikel sta dokumente zadeve pregledali 13. 5. 2019.[21]

2.2.4. Program prizanesljivosti

[redacted]

2.2.5. Preiskava v podjetjih

22. Na podlagi sodnih odredb z dne 16. 3. 2018 in 13. 4. 2018, obe št. I Kpd 44492/2017[24], je Agencija dne 10. 4. in 11. 4. 2018 opravila preiskavo v podjetjih Dinos in Surovina.

23. Na podlagi sodne odredbe Okrožnega sodišča v Ljubljani z dne 29. 8. 2018, št. I Kpd 38485/2018[25], je Agencija dne 4. 9 in 5. 9. 2018 opravila preiskavo še v podjetjih Salomon in Recikel.

---

[13] Dokument št. 3062-5/2017-13.
[14] Dokument št. 3062-5/2017-16.
[15] Dokument št. 3062-5/2017-35 in popravni sklep v dokumentu št. 3062-5/2017-44.
[16] Dokument št. 3062-5/2017-20.
[17] Dokument št. 3062-5/2017-25.
[18] Dokument št. 3062-5/2017-117.
[19] Dokument št. 3062-5/2017-39.
[20] Dokumenti št. 3062-5/2017-67, 3062-5/2017-69, 3062-5/2017-85, 3062-5/2017-101, 3062-5/2017-109, 3062-5/2017-117.
[21] Dokument št. 3062-5/2017-68.
[redacted]
[24] Dokumenta št. 3062-5/2017-19 in 2062-5/2017-23.
[25] Dokument št. 3062-5/2017-40.

2.2.6. **Preiskovalni postopek po PRD**

2.2.6.1. **Vloge strank**

24. Agencija je dne 21. 5. 2019 prejela izjavo podjetja Surovina o PRD z dne 20. 5. 2019[26] ter dne 27. 5. 2019 še nezaupno različico omenjene izjave skupaj z vlogo o obstoju razlogov za varovanje podatkov kot poslovne skrivnosti z dne 23. 5. 2019.[27]

25. Agencija je dne 21. 5. 2019 prejela izjavo podjetij Salomon in Recikel o PRD z dne 20. 5. 2019[28] in dne 28. 5. 2019 izjavo o PRD istih dveh podjetij z dne 27. 5. 2019[29].

26. Podjetje Surovina je dne 27. 5. 2019 Agenciji posredovalo nezaupno različico izjave o PRD.[30]

2.2.6.2. **Ustne obravnave pred Agencijo**

27. Agencija je v obravnavanem postopku razpisala več ustnih obravnav, in sicer:
- dne 3. 7. 2019, na kateri je bila zaslišana priča [redacted]
- dne 5. 7. 2019, na kateri sta bili zaslišani priči [redacted] in [redacted]
- dne 16. 7. 2019, na kateri je bila zaslišana priča [redacted]
- dne 15. 7. 2019, na kateri je bila zaslišana priča [redacted]
- dne 3. 9. 2019, na kateri je bila zaslišana priča [redacted]

2.2.7. **Preiskovalni postopek po izdaji dopolnitve povzetka relevantnih dejstev (v nadaljevanju: DPRD)**

28. Agencija je dne 14. 10. 2019 izdala DPRD in ga posredovala strankam postopka.[37]

29. Agencija je dne 5. 11. 2019 prejela izjave o DPRD podjetij Surovina[38] ter Recikel in Salomon.[39]

30. Podjetje Surovina je dne 7. 11. 2019 Agenciji posredovalo nezaupno različico izjave o DPRD.[40]

---

[26] Dokument št. 3062-5/2017-70.
[27] Dokument št. 3062-5/2017-74.
[28] Dokument št. 3062-5/2017-73.
[29] Dokument št. 3062-5/2017-75.
[30] Dokument št. 3062-5/2017-74.
[31] Dokument št. 3062-5/2017-92.
[32] Dokument št. 3062-5/2017-95.
[33] Dokument št. 3062-5/2017-96.
[34] Dokument št. 3062-5/2017-99.
[35] Dokument št. 3062-5/2017-98.
[36] Dokument št. 3062-5/2017-100.
[37] Dokument št. 3062-5/2017-107.
[38] Dokument št. 3062-5/2017-111.
[39] Dokument št. 3062-5/2017-110.
[40] Dokument št. 3062-5/2017-112.

3. GOSPODARSKA PANOGA, KI JE PREDMET POSTOPKA

31. Predmetna zadeva se nanaša na ravnanje z odpadno embalažo. Agencija v nadaljevanju podaja temeljni oris sektorja odpadkov s poudarkom na odpadni embalaži skupaj z definicijami in značilnostmi tega sektorja. Del tega orisa je tudi poglavje upoštevni trg.

3.1. Odpadki in odpadna embalaža – pravna ureditev

3.1.1. Odpadki

32. V širšem smislu spada obravnavana zadeva v področje urejanja odpadkov s poudarkom na odpadni embalaži, za katerega je značilna visoka stopnja regulacije, ki vpliva na tržne razmere na tem področju. Temeljni predpis, ki na območju Republike Slovenije ureja področje odpadkov, je Zakon o varstvu okolja[41] (v nadaljevanju: ZVO-1).

33. V skladu z ZVO-1 je odpadek snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže, namerava zavreči ali mora zavreči[42]. Ravnanje z odpadki je opredeljeno kot zbiranje, prevoz, predelava in odstranjevanje odpadkov, vključno z nadzorom nad takimi postopki in dejavnostmi po prenehanju obratovanja naprave za odstranjevanje odpadkov, ter delovanje osebe, ki z odpadki trguje ali jih posreduje[43].

34. Eno temeljnih načel ureditve ravnanja z odpadki je, da mora povzročitelj onesnaževanja upoštevati vsa pravila ravnanja z odpadki, ki so potrebna za preprečevanje odpadkov in zagotavljanje predelave odpadkov ali njihovo odstranjevanje, če predelava ni mogoča. Pravna ali fizična oseba, ki predeluje ali odstranjuje svoje odpadke ali odpadke drugih povzročiteljev po predpisanih postopkih, mora imeti za to okoljevarstveno dovoljenje. Pravna ali fizična oseba, ki zbira ali prevaža odpadke ali z njimi trguje ali jih posreduje, pa mora imeti za zbiranje, prevažanje ali trgovanje z odpadki ali za njihovo posredovanje odločbo ministrstva, pristojnega za okolje, o izpolnjevanju pogojev in biti vpisana v evidenco oseb na tem ministrstvu.[44]

35. Poleg pravilnega ravnanja z odpadki je povzročitelj onesnaževanja dolžan plačati okoljske dajatve, s katerimi se obdavčuje onesnaževanje okolja. Okoljske dajatve so v skladu z zakonom prihodek proračuna države ali občine. Pri odpadkih so osnova za določitev okoljske dajatve za onesnaževanje okolja vrsta, količina ali lastnosti odpadkov. Zavezanka ali zavezanec za plačilo te okoljske dajatve je oseba, ki povzroča onesnaževanje okolja z odpadki.[45]

36. Ravnanje z embalažo v Republiki Sloveniji je predmet posebne regulativne ureditve in se zato obravnava ločeno od drugih vrst odpadkov.

3.1.2. Odpadna embalaža

37. Ravnanje z odpadno embalažo, kot eno izmed vrst odpadkov, podrobneje urejajo podzakonski predpisi. Najpomembnejši podzakonski predpis s tega področja je Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo[46] (v nadaljevanju: Uredba o embalaži), ki se uporablja za vso embalažo, ki se daje v promet, in vso odpadno embalažo, ki nastane v industriji, obrti, trgovini, storitvenih in drugih dejavnostih, gospodinjstvih ali drugod, ne glede na uporabljeni embalažni material, če za posamezno vrsto embalaže ali odpadne embalaže ali posamezno ravnanje z odpadno embalažo poseben predpis ne določa drugače[47].

38. **Embalaža** so sicer vsi izdelki iz katerega koli materiala, namenjeni temu, da blago, ne glede na to, ali gre za surovine ali izdelke, obdajajo ali držijo skupaj zaradi hranjenja ali varovanja, rokovanja z njim, njegove dostave ali predstavitve na poti od embalerja do končnega uporabnika[48]. Embalažo

---

[41] Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE.
[42] ZVO-1, čl. 3(5).
[43] ZVO-1, čl. 3(5.4).
[44] ZVO-1, čl. 20.
[45] ZVO-1, čl. 112.
[46] Uradni list RS, št. 84/06, 106/06, 110/07, 67/11, 68/11 – popr., 18/14, 57/15, 103/15, 2/16 – popr., 35/17, 60/18, 68/18 in 84/18 – ZIURKOE.
[47] Uredba o embalaži, čl. 2.
[48] Uredba o embalaži, čl. 3(1)1.

lahko sicer razvrščamo glede na različna merila, vendar jo najpogosteje razvrščamo glede na vrsto materiala. Za izdelavo embalaže se uporablja več vrst materialov oziroma surovin, kot so steklo, papir, plastika, kovine, les, tekstil.[49]

39. **Ravnanje z odpadno embalažo** pomeni zbiranje, prevoz, predelavo in odstranjevanje odpadne embalaže, vključno z nadzorom nad takimi postopki in dejavnostmi po prenehanju naprave za odstranjevanje odpadne embalaže ter delovanje osebe, ki z odpadno embalažo trguje ali jih posreduje.[50]

40. Za uresničevanje predpisanih okoljskih ciljev[51] predelave odpadne embalaže je ministrstvo, pristojno za okolje, vzpostavilo sistem ravnanja z odpadno embalažo, v katerega so vključeni:
    1. **povzročitelji embalaže, ki embalažo dajejo na trg** (v nadaljevanju: **zavezanci;** glej prvi odstavek 3. člena Uredbe o embalaži): embalerji[52], pridobitelji blaga za embalažo[53] in proizvajalci embalaže[54],
    2. **trgovci[55], distributerji[56] in končni uporabniki[57], pri katerih nastaja odpadna embalaža**;
    3. **DROE**, ki morajo preko skupnih shem skrbeti za ustrezno predelavo odpadne embalaže;
    4. **komunalna podjetja**, ki so izvajalci gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov (v nadaljevanju: **GJS**), ki zbirajo odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek, in jo predajajo DROE;
    5. **prevozniki**, ki imajo dovoljenja za prevoz odpadkov in ki so v Sloveniji najpogosteje zbiralci in/ali sortirci ali zasebna podjetja;
    6. **zbiralci**, ki so v Sloveniji običajno tudi sortirci in nosilci skupnih shem (DROE);
    7. **predelovalci**;
    8. **reciklerji**.

41. Povezave med udeleženci sistema ravnanja z embalažo in odpadno embalažo (v nadaljevanju: sistem) prikazuje *Slika 1*, na kateri so predstavljeni osnovni tokovi embalaže in odpadne embalaže ter finančni tokovi med udeleženci, ki se nanašajo na izvedbo aktivnosti pri ravnanju z embalažo in odpadno embalažo.

42. Pri tem je treba ločiti odpadno embalažo, ki je komunalni odpadek (v nadaljevanju: **komunalna odpadna embalaža**), ter odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek (v nadaljevanju: **nekomunalna odpadna embalaža**).

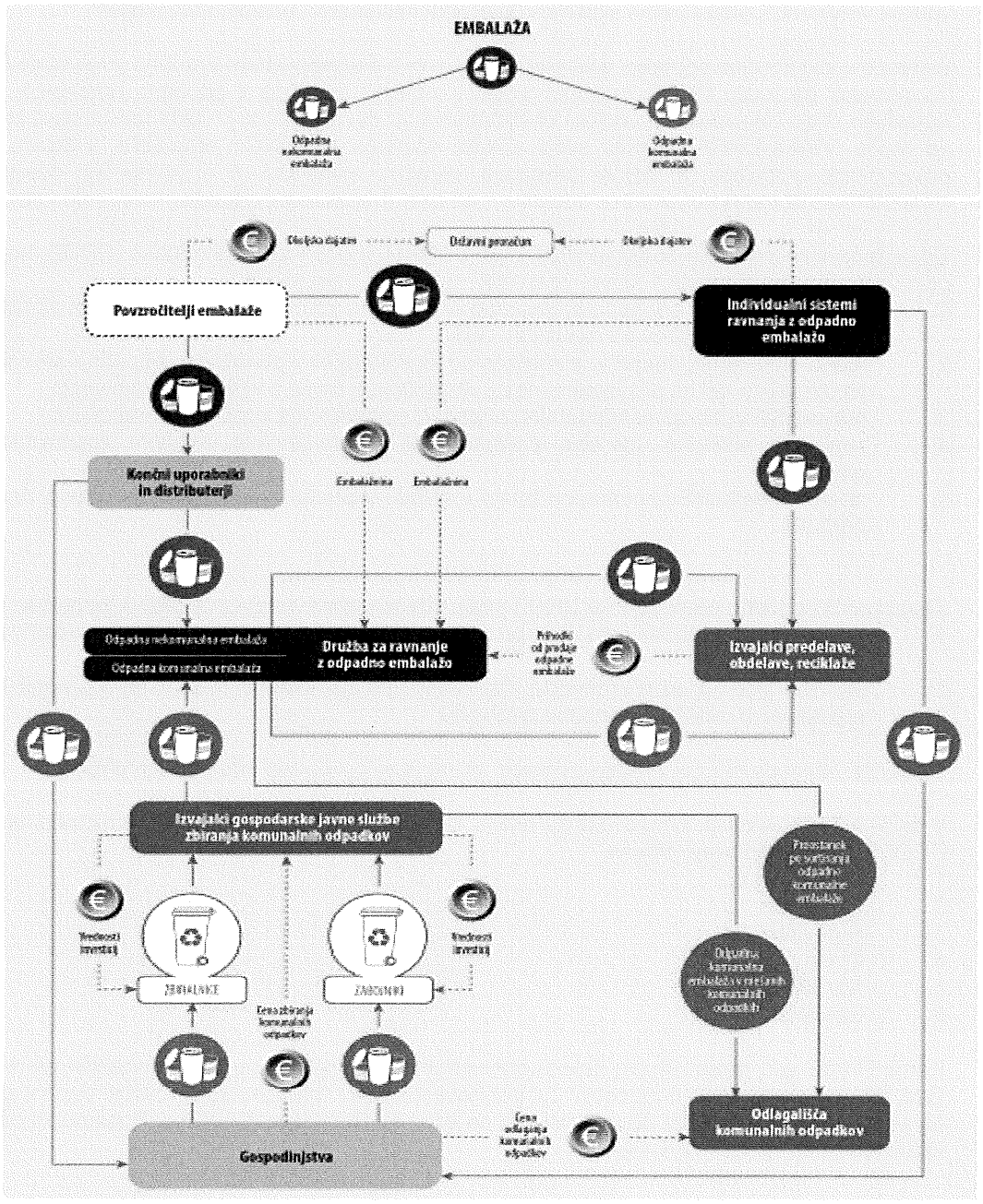
43. **Komunalna odpadna embalaža** je odpadna prodajna ali skupinska embalaža, ki nastaja kot ločeno zbrana frakcija v gospodinjstvih, in kot tem odpadkom podoben odpadek iz trgovine, industrije, obrti, storitvenih dejavnosti in javnega sektorja[58].

44. **Nekomunalna odpadna embalaža** pa je odpadna embalaža, ki nastaja pri opravljanju proizvodne, trgovinske in storitvene dejavnosti ter pri izvajanju del v kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu in prometu[59].

---

[49] Dokument št. 3062-5/2017-8, priloga 2, str. 5-6.
[50] Glej 18. točko prvega odstavka 3. člena Uredbe o embalaži b zvezi s 5.4 točko 3. člena ZVO-1.
[51] Glej predvsem uredbo o embalaži, čl. 22.
[52] Embaler je oseba, ki zaradi dajanja v promet kot dejavnost embalira ali pakira blago pod svojo blagovno znamko ali ga polni v embalažo, na kateri je oznaka njene blagovne znamke.
[53] Pridobitelj embaliranega blaga je oseba, ki zaradi izvajanja dejavnosti trgovine embalirano blago pridobi v drugi državi članici in ga vnese v Republiko Slovenijo ali uvozi iz tretjih držav z namenom dajanja v promet ali lastne uporabe zaradi izvajanja dejavnosti.
[54] Proizvajalec embalaže je oseba, ki v skladu s predpisi kot dejavnost izdeluje embalažo zaradi dajanja v promet ali za lastno uporabo zaradi izvajanja svoje dejavnosti.
[55] Trgovec je oseba, ki v skladu s predpisi kot dejavnost opravlja trgovinsko dejavnost kot trgovec na debelo ali posrednik blaga v trgovini na debelo.
[56] Distributer je oseba, ki zaradi dajanja embalaže ali embaliranega blaga v promet na ozemlju RS dobavlja embalažo ali embalirano blago neposredno končnemu uporabniku.
[57] Končni uporabnik je fizična ali pravna oseba, ki zaradi končne uporabe ali potrošnje embaliranega blaga ali kakršnega koli ravnanja z njim embalažo loči od blaga ali jo izprazni in embalažo zavrže, tako da nastane odpadna embalaža. Končni uporabnik je tudi trgovec, ki zaradi nadaljnje prodaje blaga embalažo loči od blaga ali jo izprazni in embalažo zavrže, tako da nastane odpadna transportna ali skupinska embalaža.
[58] Uredba o embalaži, čl. 3(6).
[59] Uredba o embalaži, čl. 3(7).

Slika 1: Sistem ravnanja z embalažo in odpadno embalažo

Vir: Dokument št. 3062-5/2017-8, priloga 1, str. 121, dostopno tudi na spletni strani: http://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/revizija/91/KomOdpadki.pdf .

45. V sistemu ravnanja z odpadno embalažo obstajata dve vrsti sistemov. Ena vrsta so **individualni sistemi ravnanja** z embalažo in odpadno embalažo (v nadaljevanju: individualni sistemi), druga vrsta pa so **skupni sistemi** (v nadaljevanju: **skupne sheme**), ki jih upravljajo DROE. Skupne sheme pomenijo dejavnost ravnanja z odpadno embalažo za druge stranke na trgu, medtem ko v individualnih sistemih zavezanec upravlja le z lastno embalažo.

46. Pri **individualnih sistemih** gre za način, kjer povzročitelji embalaže odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek, pri končnih uporabnikih zbirajo sami in zanjo sami zagotavljajo ponovno

uporabo, predelavo ali odstranjevanje v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki, če so vpisani v evidenco individualnih sistemov, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za okolje[60].

47. Bistveno večja količina odpadne embalaže pa je preko **skupnih shem** predana v ravnanje DROE. To pomeni, da imajo DROE osrednjo vlogo v sistemu ravnanja z odpadno embalažo. DROE opravljajo svojo dejavnost na podlagi okoljevarstvenih dovoljenj[61], ki jih izda ministrstvo, pristojno za okolje. Vsaka DROE upravlja svojo shemo ravnanja z odpadno embalažo, v katero vključi povzročitelje embalaže, ki DROE predajajo odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek, in izvajalce GJS zbiranja komunalnih odpadkov, od katerih prevzema odpadno komunalno embalažo.

48. Udeleženci v shemi svoje obveznosti z DROE uredijo v medsebojnih pogodbah. DROE morajo na celotnem območju Republike Slovenije izvajati naslednje dejavnosti[62]:
    1. redno prevzemati odpadno komunalno embalažo v zbirnih centrih ali v centrih za obdelavo komunalnih odpadkov od izvajalcev GJS;
    2. redno prevzemati odpadno embalažo od distributerjev v zbiralnicah odpadne embalaže, ki jih upravljajo, ali na prodajnem mestu distributerja, če se z njim tako dogovorijo;
    3. prevzemati in zbirati nekomunalno odpadno embalažo od končnih uporabnikov;
    4. zagotoviti ponovno uporabo, predelavo ali odstranjevanje prevzete zbrane odpadne embalaže;
    5. ravnati z embalažo nevarnega blaga v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje z nevarnimi odpadki.

49. Zavezanci s pogodbo prenesejo na DROE svoje obveznosti ravnanja z odpadno embalažo, ki so:
    1. prevzemanje odpadne embalaže pri vseh izvajalcih javne službe ravnanja z odpadki po vsej Sloveniji;
    2. prevzemanje odpadne embalaže neposredno pri distributerjih in končnih uporabnikih; ter
    3. predelava in reciklaža odpadne embalaže.

50. Za DROE lahko podizvajalci izvajajo prevoz, zbiranje ali predelavo odpadne embalaže.

51. V evidenci[63] ministrstva, pristojnega za okolje, so v Sloveniji leta 2017 in 2018 delovale naslednje DROE, ki upravljajo svoje sheme:
    1. Slopak d.o.o.;
    2. Interseroh;
    3. Surovina;
    4. Dinos;
    5. Recikel, d.o.o. in
    6. Embakom, d.o.o.

52. Ker je DROE več, mora njihove deleže prevzemanja odpadne komunalne embalaže pri izvajalcih GJS zbiranja komunalnih odpadkov[64] (v nadaljevanju: deleži prevzemanja) določiti vlada s sklepom na podlagi mase embalaže dane v promet na ozemlju Republike Slovenije. Posamezni deleži za različna leta so razvidni iz *Tabele 1*.

---

[60] Uredba o embalaži, čl. 27 in 28.
[61] Uredba o embalaži, čl. 40.
[62] Uredba o embalaži, čl. 39.
[63] Dokument št. 3062-5/2017-5, priloga 17 in istoimenska evidenca za leto 2018 z dne 5. 12. 2018, na spletni strani: http://www.arso.gov.si/varstvo%20okolja/odpadki/podatki/embala%C5%BEa.pdf.
[64] Uredba o embalaži, čl. 19(5).

Tabela 1: Okvirni deleži DROE na trgu organiziranja sistemov ravnanja z odpadno embalažo

	Delež (v %) 2014	Delež (v %) 2015	Delež (v %) 2016	Delež (v %) 2017	Delež (v %) 2018
Interseroh	32,25	11,96	9,52 – papir 5,27 – steklo 10,38 – plastika in kovine 12,76 – les	21,97 – papir 11,08 – steklo 18,60 – plastika in kovine 12,79 – les	13,53 – papir 5,35 – steklo 11,49 – plastika in kovine 10,98 – les
Slopak d.o.o.	22,11	16,71	10,13 – papir 17,76 – steklo 20,18 – plastika in kovine 12,03 – les	6,88 – papir 18,10 – steklo 15,14 – plastika in kovine 8,73 – les	6,91 – papir 12,77 – steklo 15,37 – plastika in kovine 9,48 – les
Dinos (prej Unirec)	20,06	24,82	27,44 – papir 29,31 – steklo 27,86 – plastika in kovine 30,68 – les	17,20 – papir 18,90 – steklo 17,86 – plastika in kovine 32,97 – les	24,40 – papir 25,93 – steklo 22,60 – plastika in kovine 31,02 – les
Recikel, d.o.o.	13,44	33,86	33,67 – papir 44,84 – steklo 28,05 – plastika in kovine 14,75 – les	26,63 – papir 40,15 – steklo 25,01 – plastika in kovine 12,33 – les	29,18 – papir 43,40 – steklo 25,96 – plastika in kovine 13,28 – les
Surovina	11,02	10,05	15,68 – papir 1,15 – steklo 9,86 – plastika in kovine 24,07 – les	21,21 – papir 8,25 – steklo 19,17 – plastika in kovine 27,14 – les	20,75 – papir 8,58 – steklo 20,42 – plastika in kovine 29,49 – les
Embakom, d.o.o.	1,12	2,6	3,56 – papir 1,67 – steklo 3,67 – plastika in kovine 5,71 – les	6,10 – papir 3,52 – steklo 4,22 – plastika in kovine 6,05 – les	5,23 – papir 3,97 – steklo 4,16 – plastika in kovine 5,75 – les

Vir: Dokument št. 3062-5/2017-9, priloga 1; Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo[65], čl. 4; Sklep o določitvi deležev prevzemanja odpadne embalaže pri izvajalcih javne službe za leto 2016[66], čl. I; Sklep o določitvi deležev prevzemanja odpadne embalaže pri izvajalcih javne službe za leto 2017[67], čl. I.; Sklep o določitvi deležev prevzemanja odpadne embalaže pri izvajalcih javne službe za leto 2018[68], čl. I..

[65] Uradni list RS, št. 57/15.
[66] Uradni list RS, št. 81/16.
[67] Uradni list RS, št. 33/17.
[68] Uradni list RS, št. 44/18, 82/18 in 14/19.

3.1.3. Finančni vidik delovanja sistema

53. Na podlagi Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže[69] se zaradi onesnaževanja okolja zaradi uporabe embalaže in embaliranega blaga ter posledično nastajanja odpadne embalaže plačuje okoljska dajatev, ki je prihodek proračuna Republike Slovenije. Načeloma je zavezanec za plačilo okoljske dajatve pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik s sedežem v Republiki Sloveniji, ki daje embalažo oziroma embalirano blago prvič v promet v Republiki Sloveniji in je[70]:
    1. embaler;
    2. pridobitelj embaliranega blaga;
    3. proizvajalec embalaže, ki ni namenjena embaliranju blaga; in
    4. pridobitelj embalaže, ki ni namenjena embaliranju blaga.

54. Isti zavezanci na podlagi Uredbe o embalaži plačujejo DROE embalažnino[71], če so vključeni v skupno shemo ravnanja z odpadno embalažo. Embalažnina je cena za stroške ravnanja DROE v zvezi z izvajanjem storitve ravnanja z odpadno embalažo. Vsaka DROE oblikuje svoj cenik za embalažnino.

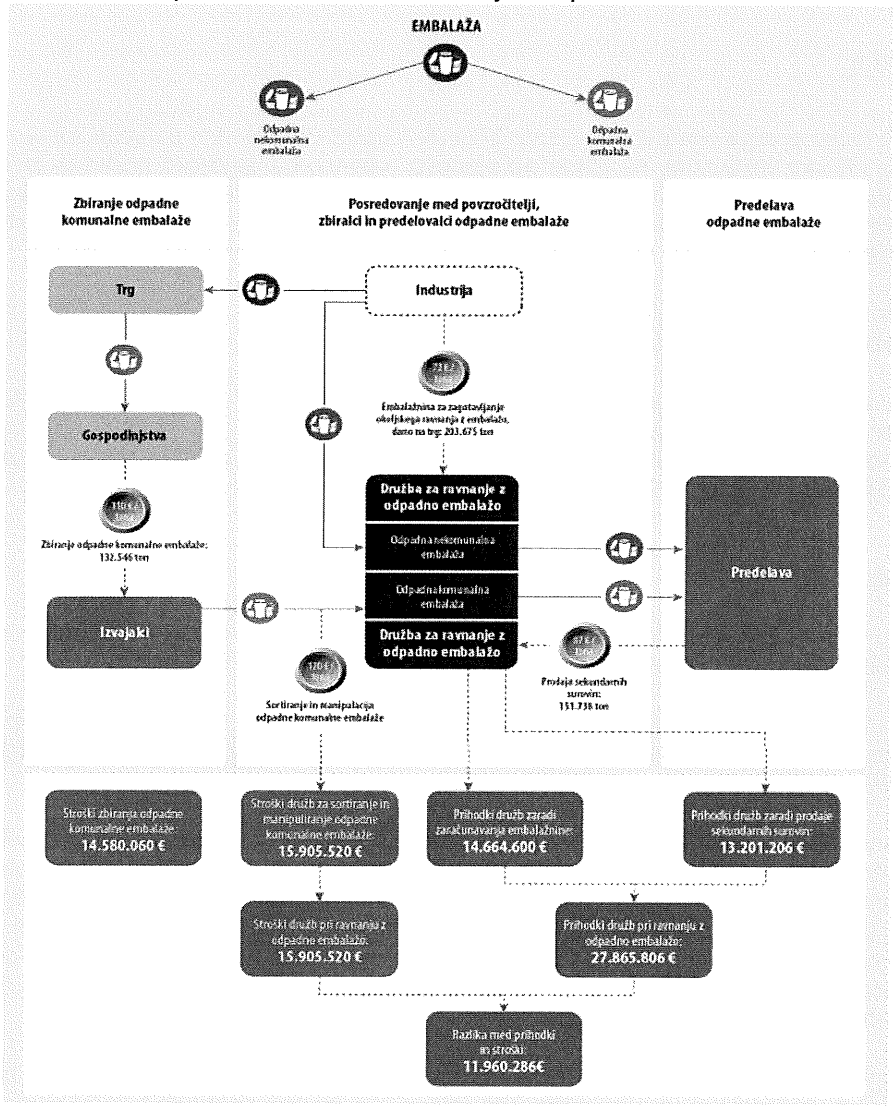
55. Računsko sodišče Republike Slovenije je za namene revizijskega poročila napravilo oceno obsega stroškov in prihodkov v sistemu[72], kot izhaja iz *Slike 2:*

---

[69] Uradni list RS, št. 32/06, 65/06, 78/08, 19/10, 68/17 in 82/18.
[70] Izjema velja:
- za embalažo, ki se v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadno embalažo, šteje za vračljivo embalažo ali za embalažo z dolgo življenjsko dobo,
- če letna količina embalaže, ki jo da v promet ali sam uporabi, ne presega 15.000 kg in ne gre za embalažo nagrobnih sveč ali embalažo iz plastike iz polimerov iz vinil kloridov ali drugih halogeniranih olefinov.

[71] Uredba o embalaži, čl. 25.
[72] Dokument št. 3062-5/2017-8, priloga 1, str. 78-80.

Slika 2: Ocena prihodkov in stroškov ravnanja z odpadno embalažo v sistemu

Vir: Dokument št. 3062-5/2017-8, priloga 1, str. 79.

56. V sistemu na *Sliki 2* so prikazani okvirni stroški zbiranja komunalne embalaže, ki ga opravljajo izvajalci GJS, ter stroški in prihodki (embalažnina ter prihodki prodaje odpadne embalaže kot sekundarnih surovin) DROE. Razliko med stroški in prihodki DROE, ki izvirajo iz sredstev, ki jih plačujejo gospodinjstva kot končni uporabniki v ceni izdelkov, se prek DROE lahko deloma vračajo svojim zavezancem ali izplačajo kot dobiček lastnikom DROE. Del sredstev, ki jih plačujejo gospodinjstva kot končni uporabniki v ceni izdelkov, se tako prek DROE lahko vračajo povzročiteljem embalaže.[73]

[73] Dokument št. 3062-5/2017-8, priloga 1, str. 80.

4. UPORABA PRAVIL KONKURENCE V DANEM PRIMERU

4.1 Pojem podjetje

57. Določba prve točke prvega odstavka 3. člena ZPOmK-1 opredeljuje pojem podjetje kot subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost. Pojem podjetje v PDEU ni opredeljen, vendar iz evropske sodne prakse izhaja, da pokriva katerikoli subjekt, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo, ne glede na pravni status in način financiranja.[74]

58. Gospodarska dejavnost je v skladu z drugo točko prvega odstavka 3. člena ZPOmK-1 vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu.

59. V predmetni zadevi Agencija ugotavlja, da so vse stranke postopka podjetja v smislu 6. člena ZPOmK-1 ter 101. člena PDEU. Podjetja Surovina, Dinos, Salomon in Recikel so skladno z Zakonom o gospodarskih družbah[75] organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo, pri čemer je bilo podjetje Dinos do dne 16. 1. 2019 delniška družba.

4.2 Upoštevni trg

60. Upoštevni trg je v skladu s šesto točko prvega odstavka 3. člena ZPOmK-1 trg, ki ga določata upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg in upoštevni geografski trg.

61. Obseg obveznosti Agencije v zvezi z opredelitvijo upoštevnega trga se razlikuje glede na to, ali se presoja domnevna kršitev 6. člena ZPOmK-1 oziroma 101. člena PDEU ali domnevna kršitev 9. člena ZPOmK-1 oziroma 102. člena PDEU.

62. Pri presoji omejevalnih ravnanj po cilju gre za poseben primer, ko ima določitev upoštevnega trga bistveno manjši pomen kot sicer v konkurenčnem pravu, kjer predstavlja opredelitev upoštevnega trga temeljno orodje za ugotavljanje stopnje in dosega konkurence ter tržne moči podjetij zaradi presoje npr. prevladujočega položaja ali tržne koordinacije podjetij. V predmetni zadevi gre za sporazum in/ali usklajeno ravnanje med podjetji, katerega cilj je omejevanje konkurence. V primeru, da je protikonkurenčen že cilj sporazuma, se pomen upoštevnega trga praviloma izčrpa z ugotovitvijo, na kaj se sporazum ali usklajeno ravnanje med podjetji nanaša[76].

63. Tudi iz Smernic Komisije o uporabi 101. člena PDEU za sporazume o horizontalnem sodelovanju[77] glede obveznosti opredelitve upoštevnega trga izhaja, da je pri sporazumih o trgovanju treba opredeliti le upoštevni proizvod in geografski trg ali trge, na katere se sodelovanje neposredno nanaša (torej trg ali trge, katerim pripada proizvod, ki je predmet sporazuma). Vendar pa to ne pomeni, da ni potrebna začetna, včasih resda vsaj groba opredelitev trga in v tem okviru tudi ocena tržne moči udeležencev na trgu, kar zajema ponudbeno in povpraševalno stran tržnih razmerij.[78]

64. Agencija mora v odločbi, sprejeti na podlagi 6. člena ZPOmK-1 oziroma 101. člena PDEU, opredeliti trg, če brez tega ni mogoče določiti, ali zadevni sporazum, sklep podjetniškega združenja ali usklajeno ravnanje lahko vpliva na trgovino med državami članicami in ali je njegov cilj ali učinek preprečiti, omejiti ali izkriviti delovanje konkurence[79].[80]

---

[74] Prim.: Sodba Sodišča prve stopnje z dne 30. marca 2000 v zadevi Consiglio Nazionale degli spedizionieri Doganali proti Komisiji, T-513/93, točka 36.
[75] Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15 in 15/17.
[76] Sodba Vrhovnega sodišča RS št. X Ips 70/2010-10, z dne 15. 6. 2010, 23. točka obrazložitve.
[77] Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju (Uradni list Evropske unije C 11, 14. 1. 2011), točka 229.
[78] Sodba Vrhovnega sodišča RS z dne 24. septembra 2013 v zadevi STRABAG proti RS, opr. št. g 20/2012, 30. točka obrazložitve.
[79] Sodba Sodišča prve stopnje z dne 6. julija 2000 v zadevi Volkswagen proti Komisiji, T-62/98, Recueil, str. II-2707, točka 230 in navedena sodna praksa.
[80] V tej smeri tudi Vrhovno sodišče RS v sodbi opr. št. G 20/2012 z dne 24. 9. 2013: »To pa ne pomeni, da ni potrebna začetna, včasih resda vsaj groba opredelitev trga, v predmetni zadevi še zlasti geografskega, na katerem naj bi se odvijalo nedopustno tržno ravnanje in v tem okviru tudi ocena tržne moči udeležencev na trgu. Pri oceni tržne moči konkurentov je treba upoštevati ponudbeno in povpraševalno stran tržnih razmerij.«.

65. Če pa Agencija poda v svoji odločbi dovolj podroben opis zadevnega sektorja, skupaj s ponudbo in povpraševanjem in geografskim obsegom, je s tem lahko dovolj natančno opredeljen zadevni trg in storitve na njem.[81]

66. Če gre za sporazum, ki je omejevalen že po cilju, Agenciji ni treba posebej ugotavljati učinkov takšnega ravnanja. Zato Agencija uvodoma poudarja, da ji za potrebe dokazovanja v tem postopku ni treba natančno analizirati in opredeliti upoštevnega trga, saj so očitane kršitve že po svojem cilju omejevalne, kot bo to pojasnjeno v pravni presoji spodaj.

67. Agencija v danem primeru ni opredelila upoštevnega trga z uporabo ekonomskih metod. To pomeni, da ni izvedla poglobljene ekonomske analize, ampak je na podlagi pravnega okvira in podatkov, ki jih je pridobila v postopku, zaradi orisa ekonomskega konteksta obravnavanih storitev in bolj jasne predstavitve dejanskega stanja, opredelila naslednja dva trga:
    1. trg organiziranja sistemov ravnanja z odpadno embalažo v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: trg DROE); ter
    2. trg izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: trg izvajalcev).

68. Glede opredelitve upoštevnega trga Agencija kot vodilo uporablja Obvestilo Komisije o opredelitvi upoštevnega trga za namene konkurenčnega prava Skupnosti[82]. Pri čemer je treba upoštevati, da razlaga v tem obvestilu ne posega v razlago upoštevnega trga, ki jo poda Sodišče EU.[83]

4.2.1. **Storitveni trg**

69. Skladno s sedmo točko 3. člena ZPOmK-1 je upoštevni proizvodni oziroma storitveni trg tisti trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive. Zamenljivi so tisti proizvodi oziroma storitve, ki so v očeh uporabnika z vidika lastnosti, cene in namena uporabe medsebojno zamenljivi ali nadomestljivi. Upoštevni proizvodni trg se lahko določi na podlagi zamenljivosti povpraševanja, zamenljivosti ponudbe, potencialne konkurence ter morebitnih ovir za vstop na trg.

70. Od okoliščin posameznega primera je odvisno, kaj je osnova za opredelitev upoštevnega storitvenega trga. Pri ugotavljanju, kaj vse spada v določen upoštevni storitveni trg, se izvira iz najmanjše možne enote, vendar samo takrat, ko je prepoznavanje več ločenih trgov potrebno.

4.2.1.1. **Trg DROE**

71. DROE za povzročitelje embalaže, torej zavezance (v smislu določitve upoštevnega trga so to povpraševalci) po Uredbi o embalaži:
    1. organizirajo in financirajo prevzemanje nekomunalne odpadne embalaže v industriji in trgovini (pri distributerjih, končnih uporabnikih in končnih uporabnikih brez predhodnega dobavitelja), ter
    2. organizirajo in financirajo prevzemanje komunalne odpadne embalaže od izvajalcev javnih komunalnih služb.

72. Kot rečeno, DROE opravljajo storitve za svoje stranke - zavezance, ki z DROE sklenejo pogodbo proti plačilu embalažnine.

73. DROE na podlagi okoljevarstvenih dovoljenj[84] upravljajo svojo shemo ravnanja z odpadno embalažo, v katero vključijo povzročitelje embalaže, ki DROE predajajo odpadno embalažo, ki ni komunalni odpadek, in izvajalce GJS zbiranja komunalnih odpadkov, od katerih prevzemajo odpadno komunalno embalažo. Zavezanci morajo sodelovati v kolektivnih sistemih, kar pomeni, da svojega povpraševanja ne morejo preusmeriti na druga podjetja kot na DROE, razen če zavezanci

---

[81] Sodba Splošnega sodišča z dne 16. junija 2011 v zadevi Ziegler proti Komisiji, T-199/08, točka 70.
[82] UL C 372, 9.12.1997, str. 5–13, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 155.
[83] Obvestilo Komisije o opredelitvi upoštevnega trga za namene konkurenčnega prava Skupnosti, tč. 6.
[84] Uredba o embalaži, čl. 40.

sami izpolnjujejo obveznost preko individualnega sistema. Iz teh razlogov trg organiziranja sistemov ravnanja z odpadno embalažo (t.i. trg DROE) ni zamenljiv z morebitnimi drugimi trgi, ker gre za nezamenljivost ponudbe.

4.2.1.2. **Trg izvajalcev**

74. Tudi na trgu izvajalcev so povpraševalci (podobno kot na trgu DROE) omejeni zgolj na tista podjetja, ki so imetniki okoljevarstvenega dovoljenja, kar je tudi sicer ena izmed največjih vstopnih ovir na tem trgu. To pomeni, da ni veliko konkurenčnih podjetij, na katera bi bilo moč preusmeriti svoje povpraševanje.

75. Osnovna dejavnost izvajalcev storitev ravnanja z odpadno embalažo, t.j. zbiralcev, ločevalcev, izvajalcev obdelave (predelovalcev ali odstranjevalcev) in prevoznikov, je ravnanje z odpadno embalažo (zbiranje, ločevanje, prevoz, predelava in odstranjevanje odpadne embalaže). Ti morajo za posamezne vrste odpadkov tudi pridobiti ustrezno dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje. Torej, če podjetje nima ustreznega dovoljenja, to podjetje ne more izvajati teh storitev (gre za t. i. nezamenljivost ponudbe), kar pomeni, da povpraševalci ne morejo dobiti storitev na trgu pri drugih podjetjih kot le pri imetnikih dovoljenj.

76. Trg izvajalcev storitev ravnanja z odpadno embalažo se lahko zaradi različne izvedbe in regulative nadalje deli na (i) trg izvajalcev storitev ravnanja z odpadno komunalno embalažo in na (ii) trg izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo. Delitev je v okoliščinah tega primera, v katerem je ravnanje podjetij Surovina, Dinos, Salomon in Recikel usmerjeno predvsem na nekomunalne odpadke, smiselna.

77. Trg izvajalcev je pomemben zaradi **zbirnih centrov** za ravnanje z odpadno embalažo. DROE povprašujejo **na trgu izvajalcev**, ker praviloma nimajo svoje infrastrukture in so vezani na zbirne centre izvajalcev. Zato morajo zaradi svojih obveznosti iz Uredbe o embalaži storitve naročati pri navedenih izvajalcih. Izvajalci, ki razpolagajo z lastnimi večjimi zbirnimi centri za nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji, so naslednja podjetja:
    1. **Surovina** (18 zbirnih centrov);
    2. **Dinos** (21 zbirnih centrov);
    3. **SALOMON d.o.o.** Ljubljana (4 zbirni centri);
    4. **SAUBERMACHER SLOVENIJA d.o.o**. (2 zbirna centra);
    5. **KOMTEKS d.o.o**. (2 zbirna centra);
    6. **KOMUNALA Nova Gorica d.d.** (1 zbirni center);
    7. **J.D.Z. odpadki, d.o.o.** (1 zbirni center);
    8. **BRDO d.o.o**. (1 zbirni center);
    9. **P.URŠIČ d.o.o**. (1 zbirni center).

78. Glede na podatke Agencije Republike Slovenije za okolje za leto 2015 in ocene prijavitelja[85] je imelo podjetje Dinos za trgu izvajalcev 30,87 % tržni delež, podjetje Surovina 34,10 % tržni delež, podjetje Salomon pa 25,43% tržni delež. Skupaj so imela podjetja Dinos, Surovina in Salomon na trgu izvajalcev 90,40 % tržni delež. Ugotovitev tržnih deležev sicer ni relevantna v obravnavanem primeru, saj gre za kršitev »po cilju«, kar je Agencija podrobneje utemeljila spodaj v poglavju »Pravna presoja«. Agencija navedene tržne deleže na trgu izvajalcev podaja zgolj ilustrativno.

4.2.1.3. **Umeščanje obravnavanih podjetij med navedena storitvena trga**

79. Podjetje Interseroh opravlja dejavnost na trgu DROE. Njegov tržni delež na tem trgu je znaten, kot to izhaja iz *Tabele 1*, v kateri so prikazani okvirni tržni deleži DROE.

80. Iz podatkov, ki so navedeni v *Tabeli 1*, izhaja, da ima podjetje Interseroh pomembno vlogo na trgu DROE, ker je imelo v letu 2014 okvirni tržni delež 32,25 %, v letu 2015 pa 11,96 %, nezanemarljive pa so tudi količine, ki jih je Vlada Republike Slovenije določila podjetju Interseroh s sklepi o določitvi deležev prevzemanja odpadne embalaže pri izvajalcih javne službe za leta 2016, 2017 in 2018. Trg DROE je visoko koncentriran, saj ga na njem nastopa le šest podjetij.

---

[85] Glej dokument št. 3062-5/2017-1, str. 15-19.

81. Po sortiranju morajo DROE odpadno embalažo predati v nadaljnje ravnanje podjetjem, ki delujejo na trgu izvajalcev.

82. Podjetje Recikel opravlja svojo dejavnost na trgu DROE, podjetje Salomon pa na trgu izvajalcev. Podjetji Dinos in Surovina svoje storitve opravljata na obeh trgih.

4.2.2. Geografska opredelitev upoštevnega trga

83. Upoštevni geografski trg je v skladu z osmo točko prvega odstavka 3. člena ZPOmK-1 trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevnem storitvenem trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni.

84. Na EU ravni imajo sicer direktive EU o embalaži in odpadni embalaži namen harmonizirati tudi to področje, vendar je iz ponudbe in povpraševanja na obeh trgih razvidno, da se tako ponudba kot povpraševanje pojavljata na nacionalni ravni. Ključen razlog je tudi ta, da se izvedbeni predpisi direktiv EU med državami članicami EU razlikujejo. Slovenski predpisi, ki urejajo področje odpadne embalaže, veljajo samo za Republiko Slovenijo. Predpisi se nanašajo tako na zakonske zahteve glede ravnanj z odpadno embalažo kot tudi na organizacijo sistema ravnanja z odpadno embalažo, kar predstavlja različne pogoje konkurence. Predpisi veljajo za celotno Republiko Slovenijo enako.

85. Predmetna zadeva se nanaša na celotno ozemlje Republike Slovenije, saj se obe storitvi (trg izvajalcev in trg DROE) izvajata na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Podjetja Dinos, Surovina in Salomon imajo zbiralnice razporejene po celotni državi; podobno podjetja Dinos, Surovina in Recikel storitev DROE izvajajo na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

86. Iz teh razlogov je Agencija trg izvajalcev in trg DROE geografsko omejila na območje Republike Slovenije.

4.2.3. Zaključno o opredelitvi upoštevnega trga

87. Za delovanja ne obeh trgih je potrebno ločeno okoljevarstveno dovoljenje, ki predstavlja oviro za vstop na trg. Poleg tega nove zbiralce pri vstopu na trg izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo ovirajo prostorske omejitve. Zbirni center se lahko umesti samo na določene parcele, skladno z občinskimi prostorskimi načrti (t. i. OPN) posamezne občine, kjer se parcela nahaja. Glede na navedbe prijavitelja so take parcele v okolicah večjih mest omejene, zato so njihove cene višje, kot za opravljanje drugih dejavnosti. Nadalje je glede navedbe prijavitelja treba upoštevati, da je treba take površine, skladno z OPN-jem, običajno betonirati oziroma asfaltirati, da se prepreči morebitno onesnaženje zemlje in podtalnice, kar predstavlja še dodaten strošek.[86] Zaradi vstopnih ovir je na obeh obravnavanih trgih število udeležencev relativno majhno, kar pomeni, da sta trga oligopolna.

88. Agencija izpostavlja, da je opredelitev upoštevnih trgov v predmetni zadevi skladna z njeno dosedanjo prakso[87], prakso Evropske komisije[88] in navedbami strank v postopku presoje koncentracije med podjetjema Surovina in Dinos, ki je bila Agenciji priglašena 6. 3. 2012. Navedena koncentracija se je nanašala na odsvojitev 50 % osnovnega kapitala v takrat samostojni družbi Unirec d.o.o. podjetju Surovina, medtem ko bi podjetje Dinos ohranilo preostali 50 % osnovni kapital. Podjetji Surovina in Dinos naj bi izvajali skupno kontrolo nad družbo Unirec d.o.o., sicer tudi takrat

---

[86] Dokument št. 3062-5/2017-1.

[87] Upoštevna praksa Agencije v panogi odpadkov je poleg številnih odločb o presoji koncentracij predvsem odločba Agencije št. 306-125/2005-80 z dne 31. 12. 2006.

[88] Odločba v zadevi ARA, ARGEV, ARO z dne 16. 10. 2003 (OJ 2004 L 75/59), odločba v zadevi DSD z dne 17. 9. 2001 (OJ 2001 L 319/1), odločba v zadevi Eco Emballages z dne 15. 6. 2001 (OJ 2001 L 233/37), odločba v zadevi DSD z dne 20. 4. 2001 (OJ 2001 L 166/1) in odločba v zadevi ARA št. AT.39759 z dne 20. 9. 2016.

DROE. V priglasitvi koncentracije[89] se stranki sklicujeta na dotakratno prakso Evropske komisije in Agencije ter se tako strinjata z okvirno delitvijo trgov, kot jih je opisala Agencija v predmetni zadevi.[90]

4.3 Prepoved omejevalnih ravnanj

89. Določili 6. člena ZPOmK-1 kot prepovedane in nične izrecno opredeljujeta tiste sporazume ali usklajena ravnanja, katerih cilj ali učinek je preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco, ki:
    (i) neposredno ali posredno določajo nakupne ali prodajne cene ali druge poslovne pogoje;
    (ii) omejujejo ali nadzirajo proizvodnjo, prodajo, tehnični napredek ali naložbe;
    (iii) določajo v razmerjih z drugimi sopogodbeniki neenake pogoje za primerljive posle, če je s tem sopogodbenik postavljen v konkurenčno slabši položaj;
    (iv) za sklenitev pogodbe zahtevajo, da sopogodbeniki sprejmejo še dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje niso povezane s predmetom te pogodbe;
    (v) razdelijo trg ali vire nabave med udeleženci.

90. Navedene prepovedi ZPOmK-1 določa zgolj primeroma in torej ne izključuje prepovedi drugih sporazumov, ki izpolnjujejo elemente generalne klavzule iz prvega odstavka citiranega člena.

91. Razlika med 6. členom ZPOmK-1 in 101. členom PDEU ni vsebinske narave temveč v tem, da mora biti za presojo kršitve po 101. členu PDEU izkazan še vpliv na trgovino med državami članicami, sicer pa oba člena prepovedujeta vsakršen neposreden ali posreden stik med gospodarskimi subjekti, ki bi bodisi vplival na ravnanje dejanskega ali potencialnega konkurenta na trgu bodisi bi takemu konkurentu razkril ravnanje na trgu, za katero se je podjetje odločilo ali ki ga namerava upoštevati, kadar je cilj ali učinek teh stikov omejiti konkurenco.[91] Že samo dejstvo, da podjetje konkurentom sporoči podatke z namenom priprave protikonkurenčnega sporazuma, zadostuje za dokaz obstoja usklajenega ravnanja v smislu 6. člena ZPOmK-1 in 101. člena PDEU.[92]

---

[89] Glej dokument št. 3062-5/2017-8, priloga 6, str. 18-25.
[90] Ker se je pri navedeni koncentraciji izkazalo, da ima razsežnosti Skupnosti in je zato Evropska komisija izključno pristojna (opr. št. zadeve M.6634) za njeno presojo, Agencija koncentracije ni presojala. Agencija je dne 8. 1. 2014 prejela umik vloge za presojo koncentracije, zato je Agencija s sklepom št. 306-18/2012-22 z dne 3. 2. 2014 postopek presoje navedene koncentracije ustavila.
[91] Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Enichem Anic proti Komisiji, T 6/89, Recueil, str. II 1623, točki 198 in 199, in Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točki 116 in 117.
[92] Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 1995 v zadevi Tréfilunion proti Komisiji, T-148/89, Recueil, str. II-1063, točka 82, in z dne 8. julija 2008 v zadevi BPB proti Komisiji, T-53/03, ZOdl., str. II-1333, točka 178.

5. NAVEDBE PRIJAVITELJA IN STRANK POSTOPKA IN OPIS NJIHOVEGA RAVNANJA V OBRAVNAVANEM PRIMERU

Trditve prijavitelja in strank postopka glede obravnavanega sporazuma

92. Agencija je prejela prijavo[93] podjetja Interseroh in njeno dopolnitev[94], kjer slednje navaja, da sta podjetji Dinos in Surovina v začetku leta 2017 z njim prenehali sodelovati, zaradi česar ne more ekonomsko vzdržno poslovati, ker nima dostopa do njune infrastrukture (zbirnih centrov). Podjetji Dinos in Surovina naj bi se tako uskladili, da ne bosta sodelovali s podjetjem Interseroh in ga posledično izrinili iz trga.

[redacted]

[redacted]

95. Podjetja Surovina, Salomon in Recikel so tekom celotnega postopka zanikala svojo vlogo v obravnavanem sporazumu. Zanikala so tudi, da bi si med seboj izmenjavala kakršnekoli informacije, ki bi imele protikonkurenčni učinek.

96. Agencija je ugotovila, da so se stranke tega postopka v začetku leta 2017 dogovorile, da bodo podjetja Dinos, Surovina in Recikel prenehala izvajati storitve na trgu izvajalcev za podjetje Intereseroh in da si bodo njegove stranke medsebojno razdelila podjetja Dinos, Surovina in Recikel po tretjinskih deležih. Navedeno izhaja iz vrste indicev in dokazov, kot sledi v nadaljevanju.

[redacted]

[93] Dokument št. 3062-5/2017-1.
[94] Dokument št. 3062-5/2017-13.
[redacted]

[redacted]

98. Podjetji Salomon in Recikel zatrjujeta, da naj bi elektronsko sporočilo iz prejšnjega odstavka [redacted] z dne 23. 2. 2017 poslal [redacted] z namenom, da bi ga zvabil v protipravno sodelovanje, ter da naj bi to isto sporočilo dokazovalo, da je [redacted] oziroma podjetje Salomon, takšen morebitni dogovor izrecno zavrnil oziroma da ni pristal v sodelovanje. Podjetji Salomon in Recikel tudi trdita, da [redacted] v omenjenem sporočilu zgolj povzema, kar naj bi izjavil [redacted] in ne, da bi šlo za obljubo slednjega [redacted] in [redacted] Agencija je ugotovila, da navedeno ne drži. Da bi ravnanje [redacted] pomenilo izrecno zavrnitev protikonkurenčnega sodelovanja, bi se moral [redacted] oziroma podjetji Salomon in Recikel aktivno distancirati od vsebine tovrstnih sporočil tako, da bi konkurentom dal jasno vedeti, da ne želi sodelovati pri prepovedanemu sporazumu.[98] Kot rečeno pa Agencija ugotavlja, da predmetno elektronsko sporočilo dokazuje nasprotno, in sicer da so se podjetja Surovina, Dinos, Salomon in Recikel dogovorila o sodelovanju in da je nameravalo podjetje Surovina ostalim strankam postopka poslati seznam zavezancev podjetja Interseroh.

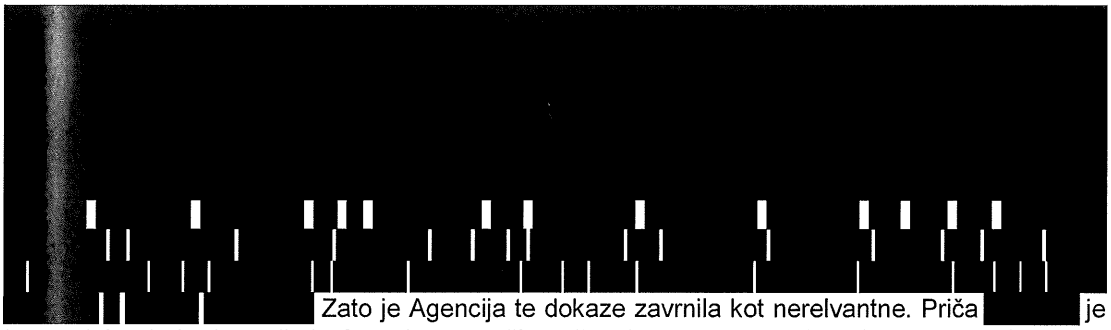
Dogovorjena izročitev zgoščenke s seznamom strank Interseroh

99. Seznam, o katerem je bilo govora v zgornjem sporočilu, je bil kasneje dejansko posredovan podjetju Dinos na CD mediju, kar med drugim dokazuje potni nalog [redacted] ki je zaposlena kot [redacted] Maribor pri podjetju Dinos. Slednja je dne 1. 3. 2017 na sedežu podjetja Surovina prevzela CD s seznamom strank podjetja Interseroh. Seznam je istega dne prenesla na svoj zasebni računalnik ter ga kot prilogo »**Evidenčni listi Interseroh - 1.1.-31.12.2017 KU.xls**«[100] ob 19.38 uri z elektronsko pošto z naslovom »inerseroh« poslala z elektronskega naslova [redacted] na svoj službeni elektronski naslov in elektronski naslov [redacted]

100. [redacted] je Agenciji na ustni obravnavi dne 5. 7. 2019 izročilo originalni CD s seznamom »Evidenčni listi Interseroh – 1.1.-31.12. KU.xls«[102], ki ga je dne 1. 3. 2017 podjetje Surovina na svojem sedežu izročilo [redacted] Podjetje Surovina je navedlo, da nikoli ni posredovalo kakršnegakoli seznama strankam tega postopka ter da [redacted] nikoli ni bila v njegovih poslovnih prostorih, niti se nihče od njegovih zaposlenih ni z njo pogovarjal. To sta potrdili tudi priči [redacted] in [redacted] oba zaposlena pri podjetju Surovina. Poleg tega podjetje Surovina dvomi v verodostojnost potnega naloga [redacted] z dne 1. 3. 2017, ko je prevzela omenjeni CD na sedežu podjetja, ker naj bi bila pot prekratka po dolžini in predolga po času ter tudi zato, ker ni uveljavljala povračila parkirnine. Tem trditvam podjetja Surovina Agencija ne sledi, kot bo pojasnjeno v nadaljevanju. Nadalje podjetje Surovina oporeka izpovedbam priče [redacted] češ, da je za osebo, ki že vrsto let dela v Mariboru neobičajno, da je na sedež podjetja Surovina prišla z aplikacijo Google maps; da naj bi bil hodnik, kjer je sedež podjetja Surovina vseskozi osvetljen in da [redacted] naj ne bi mogla srečati »ene« gospe na hodniku; da naj bi morala vstopiti v prostore podjetja Surovina po ustaljenem postopku, ker poslovne prostore ločujejo avtomatska vrata.

101. Priča [redacted] je brez bistvenih vsebinskih neskladij in logično izpovedala, da je bila na sedežu podjetja Surovina zgolj enkrat. To je bilo dne 1. 3. 2017, ko jo je poklical [redacted] in ji naročil, [redacted]

[98] Primerjaj sodbo Sodišča v zadevi C-634/13 P z dne 19. 9. 2015, točka 20. in nasl.
[99] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga št. 9; Postavka: SUROVINA UPRAVA – prevzem seznamov (0,30 h), datum odhoda 1. 3. 2017 ob 13.58.
[100] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga št. 10.
[101] Priloga LN21 v prilogi št. 3 dokumenta št. 2062-5/2017-62.
[102] Priloga dokumenta št. 3062-5/2017-96; vsebina je bila dne 10. 9. 2019 ob navzočnosti strank postopka skopirana in je priloga dokumenta št. 3062-5/2017-104.

Zato je Agencija te dokaze zavrnila kot nerelvantne. Priča [redacted] je izpovedala, da je do podjetja Surovina nato šla peš. Pri tem je uporabila aplikacijo Google maps, ker ni zasledila napisa podjetja Surovina in ne, kot to namiguje podjetje Surovina, ker ne bi vedela, kje v Mariboru je poslovni center City. Glede na to, da je priča [redacted] izpovedala, da je bila v poslovnih prostorih podjetja Surovina kratek čas in glede na časovno distanco od obravnavanega dogodka do dne zaslišanja, je po mnenju Agencije razumljivo, da se priča ne spominja vseh podrobnosti. Priča je izpovedala, da je, ko je prevzela CD, poklicala [redacted] in ga obvestila, da je zgoščenko prevzela. Vsebino te zgoščenke je kasneje od doma poslala po elektronski pošti [redacted] Izpovedba priče tako jasno opiše pot, dejstvo, da je šla del poti peš, pa pojasni, zakaj je bil čas prevzema nekoliko daljši, kot bi bil, če bi šla samo z avtomobilom, zakaj je bila kilometrina vožnje z avtomobilom krajša od tiste, ki jo je izračunalo podjetje Surovina, in zakaj s potnim nalogom ni zahtevala povračila parkirnine.

102. Izpovedba priče [redacted] je bila povsem skladna z izpovedbo priče [redacted] o okoliščinah prevzema omenjenega CD-ja, zaradi česar Agencija ob upoštevanju drugih dokazov nima razloga, da pričama o izpovedanem ne bi verjela.

Vsebina izročene datoteke na zgoščenki

103. Podjetje Surovina zatrjuje, da naj bi izhajalo iz Zapisnika o preiskavi elektronskih podatkov z dne 20. 5. 2019[104], ki ga je pripravil s strani Surovine najeti [redacted] iz Inštituta za forenziko CCE (v nadaljevanju: Mnenje Inštituta CEE), da ni mogoče ugotoviti avtorja seznama »**Evidenčni listi Interseroh – 1.1.-31.12. KU.xls**«[105] (v nadaljevanju: **Seznam-1**) niti da bi bil avtor tega seznama zaposlen pri podjetju Surovina. Podjetje Surovina tudi zatrjuje, da je bil Seznam-1 ustvarjen dne 22. 2. 2017 ob 10.27 uri; da bi se metapodatki na datoteki spremenili, če bi se Seznam-1 prekopiral na CD in da bi bil logični datum kopiranja 1. 3. 2017, ne pa 22. 2. 2017. Nadalje podjetje Surovina trdi, da obstaja možnost, da so bili podatki v nogo dokumenta s seznamom vpisani ročno, saj je število strani zapisano s presledkom in na način, da se ob tiskanju prikazuje povsem napačno. Da takšne noge v podjetju ne uporabljajo, sta izpovedali tudi priči [redacted] in [redacted] Priča [redacted] je tudi navedel, da naj bi na strežniku podjetja Surovina poiskali po vsebini in po imenu, če tak zapis obstaja, in ugotovili, da ne obstaja. Podjetje Surovina zaključuje, da naj bi obstajala velika verjetnost, da je bil predmetni seznam prirejen za potrebe tega postopka.

104. Agencija je ugotovila, da nič od naštetega ne drži. Iz mnenja Inštituta CEE ne izhaja, da bi bilo z metapodatki karkoli narobe, temveč izhajata zgolj zaključka, da avtorja ni možno enoznačno določiti in da obstaja možnost, da je bila noga datoteke spremenjena ročno. Drugih ugotovitev mnenje ne vsebuje. Ne glede na navedeno Agencija podaja pojasnila na nesubstanicirana ugibanja podjetja Surovina, da obstajajo nepravilnosti v zvezi z metapodatki te datoteke.

105. Izhodiščno je treba ločiti med datumom nastanka datoteke (*date created*) in datumom spremembe datoteke (*date modified*), kar so oboje metapodatki datoteke. Metapodatki se v operacijskem sistemu MS Windos spreminjajo glede na izvedeno operacijo. Samo **kopiranje datoteke** na drug podatkovni medij (trdi disk, USB disk) **spremeni datum nastanka** (na dan kopiranja), ne spremeni pa datuma spremembe datoteke. Agencija na tem mestu opozarja, da zapisovanje na CD ni kopiranje.

---

[103] Dokument št. 3062-5/2017-111.
[104] Priloga dokumenta št. 3062-5/2017-70.
[105] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga 10.

106. **Datum spremembe** se spremeni, če se datoteka **spremeni v svoji vsebini,** npr. če bi uporabnik odprl datoteko z namenskim programom in spremenil njeno vsebino (npr. MS Excel za *.xls datoteke). Takrat bi se spremenil datum spremembe datoteke. V konkretnem primeru se to ni zgodilo.

107. Kot izhaja iz mnenja CEE, je bila obravnavana datoteka verjetno ustvarjena z izvozom iz poslovne aplikacije s strani uporabnika [redacted] . Takrat je bil prvič ustvarjen datum nastanka in datum spremembe. Ta datoteka je bila nato zapisana na CD. Zapisovanje na CD metapodatkov na datoteki ne spreminja, temveč se te povzamejo iz izvirne datoteke. Tudi prenos datotek iz CD-ja v poštni program kot priponka prav tako ne spreminja metapodatkov datoteke. Poštni program prevzame podatke in metapodatke s CD-ja, kar se je zgodilo v obravnavanem primeru, ko je [redacted] podatke iz CD-ja prenesla v poštni program. Datum nastanka datoteke bi se spremenil, če bi podjetje Dinos (konkretno: [redacted] datoteko s CD-ja kopiralo na svoj disk in jo nato s svojega diska pripelo v poštno sporočilo, kar pa se v danem primeru ni zgodilo. Glede na navedeno je logično, da je datoteka ohranila vse metapodatke, kot so bili zapisani pri zapisu datoteke na CD.

108. Glede na navedeno navedbe podjetje Surovina ne držijo. V konkretnem primeru je tako bistveno, da je datum spremembe datoteke 22. 2. 2017, to je datum, ko je bila ta verjetno ustvarjena z izvozom iz neke poslovne aplikacije. Agencija je prav tako pojasnila, zakaj ne drži trditev podjetja Surovina glede tega, da datum nastanka (*date created*) datoteke ne more biti 1. 3. 2017, kar je datum, ko je bil izdelan obravnavani CD. Zapisovanje datotek na CD ne spreminja datuma nastanka datoteke. Datum nastanka bi se spremenil, če bi se datoteka kopirala iz diska na disk, zapisovanje datotek na CD pa metapodatkov ne spreminja, temveč so ti povzeti iz izvirne datoteke.

109. Agencija je sama vpogledala v navedene metapodatke in ugotovila, da ima avtor oznako »SUROVINA\[redacted] , kot to izhaja iz forenzičnega poročila, ki ga je kot dokaz predložilo podjetje Surovina, in da drži, da ima noga Seznama-1 unikatno vsebino:

»Zajete so le poknjižene prevzemnice, partner = InterSeroch (004487). Filter je datum prevzemnice Pripravil: SUROVINA\[redacted] datum izpisa: 22.02.2017 10:27:22, datoteka poročila: Evidenčni listi InterSeroh z artikli, Stran: 1 o«.

110. Agencija je primerjala kontrolno vrednost SHA256 Seznama-1 s kontrolno vrednostjo SHA256 istoimenskega seznama originalnega CD-ja, ki je bil izročen Agenciji s strani [redacted] dne 5. 7. 2019. Ugotovila je, da sta omenjeni kontrolni vrednosti isti[106], kar potrjuje identičnost obeh datotek.

111. Agencija je nato vpogledala v datoteko »GS - izvoz 20.4.2018\Report\Report_files\0-366878.html«, ki se nahaja v izvozu elektronskih podatkov, ki jih je Agencija zasegla v preiskavi v podjetju Surovina. Ta datoteka vsebuje elektronsko sporočilo z naslovom »INTERSEROH - po velikosti«, ki ga je [redacted] dne 13. 3. 2017 s poštnega naslova [redacted] poslala na poštni naslov [redacted] Navedeno poštno sporočilo vsebuje datoteko s seznamom z naslovom »**Evidenčni listi Interseroh - 1.1.-31.12. KU.xls**« (v nadaljevanju: **Seznam-2**). Agencija je ugotovila, da vsebuje noga Seznama-2 identično vsebino, kot jo ima noga Seznama-1 na CD-ju, ki ga je kot dokaz predložilo [redacted] oziroma ga je, kot že omenjeno, [redacted] poslala [redacted] in za katerega sta podjetje Surovina in priča [redacted] zatrdila, da takšen zapis na strežniku podjetja Surovina ne obstaja. Poleg identične vsebine noge in identičnega imena obeh seznamov je Agencija tudi ugotovila, da vsebujeta oba seznama identičen delovni list z naslovom: »Evidenčni listi InterSeroh za obdobje od 01.01.2016 do 31.12.2016«. Edini razliki med Seznamom-1 in Seznamom-2 sta, da vsebuje Seznam-2 (pridobljen v preiskavi pri podjetju Surovina) še en dodatni delovni list z naslovom »List1« in pa čas nastanka (dve minuti razlike).[107] To, da je istih preostalih 5750 vrstic in 16 stolpcev v delovnem listu, ki je v obeh seznamih **identičen,** z vsemi podatki pa

[106] Dokument št. 3062-5/2017-106.
[107] Dokument št. 3062-5/2017-106.

tudi tiskarskimi napakami v naslovih stolpcev, kot npr: »Stev prevemnice«, »naslov pošiljatelja/ imetnika«, »naziv prevoznika«, »naziv prevzemnika«, »artikel«, »količina«, »cena«, »datum oddaje« poleg že navedenih značilnosti, dokazuje, da seznama nista bila narejena ločeno npr. tako, da bi zainteresirana oseba pridobila od ARSO javno dostopne podatke in jih nato uporabila za prirejanje seznama za potrebe tega postopka, ampak da gre za dokumenta, ki izvirata iz istega vira.

112. Agencija je ugotovila tudi, da je Seznam-2 nastal dne 22. 2. 2017 ob 10.29 uri, kar je zgolj dve minuti kasneje kot Seznam-1, ki ga je predložilo [redacted]. To pomeni, da sta navedeni datoteki nastali skoraj istočasno[108].

113. Vse navedeno dokazuje, da ni nobenega dvoma, da sta omenjena seznama nastala pri podjetju Surovina in da je njuna avtorica [redacted]. Posledično to tudi dokazuje, da držijo [redacted] ter prič [redacted] in [redacted] da je podjetje Dinos pridobilo dogovorjeni seznam strank podjetja Interseroh, ki mu ga je posredovalo podjetje Surovina. Navedeno pa tudi dokazuje, da so trditve podjetja Surovina, ki trdi, da takšen seznam ni nastal na njegovih računalnikih, ter izpovedbe prič [redacted] in [redacted] ki sta trdila enako, neresnične. Agencija zato šteje trditve podjetja Surovina in izpovedbe navedenih prič za neverodostojne, kot prirejene potrebam tega postopka pa Agencija šteje tudi navedbe podjetja Surovina, da bi Seznam-2 lahko bil ustvarjen za namene npr. poslovnega tveganja, ker prijavitelj naj ne bi upošteval predpisov o ravnanju z odpadno embalažo oziroma za komercialiste podjetja Surovina oziroma za podizvajanje DROE Interseroh.

114. Podjetje Surovina je skozi ves postopek trdila, da datotek z značilnostmi, kot jih ima Seznam-2 in ki so iste, kot pri Seznamu-1, ni na računalnikih in strežnikih podjetja Surovina. Agencija je Seznam-2 našla v izvozu elektronskih podatkov z računalnikov in strežnikov podjetja Surovina, ki ga je pridobila v preiskavi pri podjetju Surovina. Agencija je ugotovila, da sta seznama skoraj identična, povsem identični pa je delovni list, ki ga vsebujeta oba seznama in ki vsebuje na tisoče podatkov, ter da je identična noga obeh seznamov, da so identični metapodatki z izjemo datuma nastanka in da je avtor obeh seznamov isti. Kot rečeno, je Seznam-2 Agencija pridobila pri izvozu internih sporočil elektronske pošte podjetja Surovina. Iz navedenega sledi, da je Agencija prepričana, da je CD s Seznamom-1 [redacted] pridobilo od podjetja Surovina. Ne glede na okoliščine, na kakšen način je [redacted] ta CD pridobilo od podjetja Surovina, pa Agencija z gotovostjo zaključuje, da Seznam-1, ki ga je predložilo [redacted] in ki je v toliko podrobnostih identičen s Seznamom-2, ni mogel nastati drugače, kot pri podjetju Surovina. Agencija se zaradi tega gotovega dejstva ni spuščala v presojo očitkov podjetja Surovina, da naj bi bili priči [redacted] in [redacted] predhodno pripravljeni na zaslišanje in usklajeni, zaradi česar naj bi bili njuni izpovedbi neverodostojni, niti, ali je [redacted] CD preko pooblaščenke izročil v spis v lastnem svojstvu ali v svojstvu [redacted], saj vse našteto ob dejstvu, da je Seznam-1 nastal pri podjetju Surovina, ni pomembno.

[108] Dokument št. 3062-5/2017-106.

Poskus delitve strank podjetja Interseroh

Interna elektronska sporočila podjetja Dinos

115. Da so se obravnavana podjetja res pripravljala na medsebojno delitev Interserohovih strank po dogovorjenem tretjinskem ključu, potrjujejo številni drugi dokazi. Tako iz interne elektronske korespondence podjetja Dinos med [redacted] in [redacted] z dne 1. 3. 2017 z naslovom »**Interseroh – akcija!**« izhaja, da je [redacted] naročil [redacted] »Računaj da bomo morali NUJNO obdelati nekaj Interserohovih strank. Pripraviti bomo morali ponudbe in jih pridobiti kot zavezance. In to na expresni način, še v tem tednu!«, na kar [redacted] vpraša: »**Že imamo seznam?**«. [redacted] na to odgovori, da seznam dobi in da naj že sama začne iskati zanimive potencialne stranke in tiste, ki so bližje podjetju Dinos kot npr. Surovini.[109] V isti elektronski korespondenci [redacted] napiše [redacted] tudi naslednje: »Napiši mi nekaj njihovih strank, ki meniš da bi jih lahko dobili. Napadli bomo 30% njihovih strank.«[110] Navedena elektronska korespondenca dokazuje, da je podjetje Dinos čakalo na seznam Interserohovih strank, po katerem je spraševala [redacted] in glede katerega ji je [redacted] odgovoril, da ga bo dobil. Nadalje navedena komunikacija dokazuje, da se je podjetju Dinos mudilo (ekspresna priprava ponudb v enem tednu) in da gre za delitev strank po tretjinskem deležu. Vse navedeno dokazuje obstoj obravnavanega sporazuma. Poleg tega tudi iz navodila, da naj [redacted] začne izbirati zanimive stranke, ki so bližje podjetju Dinos kot npr. podjetju Surovina, implicitno izhaja, da gre za prepovedan sporazum med strankami tega postopka.

116. Smiselno enako dokazuje elektronsko sporočilo z naslovom »**STROGO ZAUPNO – INTERSEROH – VELIKA PRIORITETA**«[111], ki ga je [redacted] dne 2. 3. 2017 ob 8.21 poslal [redacted] ki so vsi zaposleni v podjetju Dinos. V tem sporočilu daje [redacted] navedenim zaposlenim pojasnila in navodila, ko piše, da jim pošilja strogo zaupen seznam strank od Interseroha, da so to stranke, ki jih sedaj izvaja Surovina, v prihodnje pa bodo eno tretjino prevzeli oni, da naj vsak za svoje področje poišče stranke iz seznama, ki jim bodo v naslednjih dneh dali ponudbo in jih pridobili v svojo embalažno shemo kot cel paket, kar pomeni kot DROE zavezanca in kot končnega uporabnika. Poudaril je, da ima zadeva veliko prioriteto in da bo treba v zelo kratkem času pripraviti ponudbe, obiskati stranke, postaviti kesone itd. Pri tem da [redacted] še dodatna navodila, da bo Dinos obdelal eno tretjino strank, da imajo prednost stranke, ki so bližje Dinosovim skladiščem, kar bodo lažje upravičili. Tudi dejstvo, da gre za strogo zaupen seznam, dokazuje, da ne gre za morebitni običajni interni seznam.

117. Podobno je [redacted] dne 14. 3. 2017 zaposlenim na Dinosu poslal elektronsko sporočilo z naslovom »**NUJNO pridobivanje končnih uporabnikov od Interseroha !!!**«[112] z navodili za pridobivanje strank po priloženem seznamu. V navedenem sporočilu [redacted] še sporoča, da z Interserohom ne bodo sodelovali ter da ocenjuje, da **podjetji Surovina in Salomon** za razliko od ostalih konkurentov **nista tako »nevarna«**. Tudi to [redacted] navodilo podrejenim, s katerim posredno sporoča, naj ne pripravljajo ponudb strankam podjetij Surovina in Salomon, dokazuje, da podjetje Dinos ne želi prevzemati strank podjetij Surovina in Salomon in da je bil med temi tremi podjetji sprejet obravnavani sporazum.

118. [redacted] (Dinos) je povedal, da bo izbrani seznam strank izhodišče za njegova pogajanja. Navedena trditev po navedbah podjetja Dinos pomeni, da je šlo za Dinosovo interno izbiro strank iz Seznama-1 Interserohovih strank, ki ga je pripravilo podjetje Surovina, in s tem za izvrševanje dogovora o delitvi strank po tretjinskih deležih.

---

[109] Dokument št. 2062-5/2017-63, priloga 1.
[110] Dokument št. 2062-5/2017-63, priloga 2.
[redacted]

Elektronski sporočili podjetja Dinos podjetju Surovina

119. Dne 12. 3. 2017 je [redacted] (Dinos) poslal [redacted] (Surovina) elektronsko pošto z naslovom »**Seznam**«, v katerem je tabela z različnimi podjetji: »Zdravo, posredujem seznam«. Kasneje je [redacted] poslal še eno sporočilo s seznamom nekaj dodatnih podjetij.[113]

120. Podjetje Surovina Agenciji očita, da v preiskavi pri podjetju Surovina ni pridobila nikakršne obremenjujoče listinske dokumentacije z izjemo dveh elektronskih sporočil[114] s seznamoma strank podjetja Interseroh, ki ju je [redacted] poslal [redacted] na katera pa se slednji ni odzval. To naj bi po mnenju podjetja Surovina dokazovalo, da samo ni sodelovalo pri delitvi strank podjetja Interseroh, kar pa ne drži. Kot že rečeno, iz sodne prakse[115] izhaja, da bi se moralo podjetje v takem primeru od prejetega sporočila aktivno javno distancirati in konkurentu dati jasno vedeti, da ne želi sodelovati v protipravnih dogovorih oziroma da je samo prenehalo s kršitvijo. Dokazno breme je v tem primeru na podjetju. Samo dejstvo, da [redacted] ni odgovoril na to sporočilo, ne dokazuje, da podjetje Surovina ni sodelovalo pri očitanemu sporazumu. Agencija prav tako ne sledi trditvi podjetja Surovina, da [redacted] ni vedel, da je *ratio*, da mu je [redacted] ti sporočili poslal, protipravno ravnanje [redacted] Ni namreč smiselno, da bi [redacted] s protipravnim namenom ti sporočili poslal [redacted] brez vedenja slednjega o tem namenu, saj v nasprotnem primeru ne bi imelo smisla, da bi [redacted] ti dve sporočili sploh poslal.

121. Dejstvo, da Agencija v preiskavi pri podjetju Surovina ni našla druge listinske dokumentacije, je logično glede na vsaj osnovno poznavanje in zavedanje zaposlenih pri podjetju Surovina o konkurenčnem pravu. [redacted] je izpovedal, da od leta 2012 v podjetju obstajajo njegova interna navodila, ki prepovedujejo kršitev pravil konkurence. Nadalje je izpovedal tudi, da so bili zaposleni v podjetju o tem seznanjeni na internem izobraževanju, ki ga je vodil pravnik [redacted] kar je [redacted] tudi potrdil. Ob tem sta oba izpovedala, da kršenje pravil konkurence v podjetju Surovina predstavlja eno od najhujših kršitev delovnega razmerja, ki bi botrovalo njegovi odpovedi, če bi do takšne kršitve prišlo. Glede na to je povsem smiselno, da so ob obravnavani kršitvi odgovorni poskrbeli, da so svoje ravnanje prikrili in da so pazili, da listinski dokazi ne obstajajo, še zlasti ob dejstvu, da so si stranke tega postopka občutljive informacije izmenjavale preko šifriranih komunikacijskih kanalov (WhatsApp, Signal) oziroma na sestankih izven poslovnih prostorov strank tega postopka, [redacted]
Navedeno smiselno velja tudi za očitke podjetij Salomon in Recikel, da Agencija v preiskavi ni našla dokazov, da sta prejeli seznam strank podjetja Interseroh, ki prav tako ob vseh drugih dokazih in indicih ne izpodbijejo ugotovitev Agencije o obstoju obravnavanega sporazuma.

Interna elektronska sporočila podjetij Salomon in Recikel

122. Podobno je potekala priprava seznama delitve strank podjetja Interseroh v podjetju Recikel ob sodelovanju podjetja Salomon, kar je razvidno iz elektronskega sporočila z dne 14. 3. 2017, ki ga je [redacted] **(Recikel)** z elektronskega naslova [redacted] poslal na elektronske naslove podjetja **Salomon:** [redacted] **in** [redacted] ter na elektronski naslov [redacted] ki je [redacted] z naslovom »**Seznam**« in s prilogo »**SEZNAM STRANK INTERSEROH.xlsx**«. V tem elektronskem sporočilu je [redacted] zapisal: »Kot dogovorjeno posredujem seznam. **Za nas interesantne stranke sem označil z rumeno.** Črka D na koncu tabele pomeni da ima stranka dvorišče.«[118] Podjetji Salomon in Recikel

[113] Dokument št. 2062-5/2017-63, prilogi 8.1 in 8.2.; dokumenta sta bila pridobljena v preiskavi podjetja Surovina.
[114] Dokument št. 2062-5/2017-63, prilogi 8.1 in 8.2.
[115] Primerjaj sodbo Sodišča v zadevi C-634/13 P z dne 19. 9. 2015, točka 20. in nasl.
[redacted]
[118] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga št. 4; dokument je bil pridobljen v preiskavi podjetij Salomon in Recikel.

trdita, da naj bi v navedenem primeru šlo zgolj za označevanje strank podjetja Interseroh na njunih internih seznamih, čemur pa Agencija ni sledila. Agencija je ugotovila, da: so podjetja Surovina, Dinos in Salomon v začetku marca 2017 podjetju Interseroh odpovedala oziroma mu niso podaljšala sodelovanja; so si podjetja Dinos in Salomon oziroma Recikel dne 23. 2. 2017 izmenjavala sporočila glede sodelovanja s podjetjem Surovina kot partnerji; je podjetje Surovina 1. 3. 2017 izročilo seznam zavezancev podjetja Interseroh podjetju Dinos; je podjetje Dinos 12. 3. 2017 posredovalo podjetju Surovina svoj izbor strank podjetja Interseroh. Agencija zaključuje, da ni verjetno, da bi podjetje Recikel v istem času slučajno in neodvisno od navedenih okoliščin dne 14. 3. 2017 opravilo lastno izbiro zanj oziroma za podjetje Salomon zanimivih strank. Agencija sicer dopušča možnost, da sta podjetji Salomon in Recikel že sami imeli interne sezname, iz katerih sta izbirali stranke podjetja Interseroh, za katere je izvajalske storitve opravljalo podjetje Surovina. Vendar pa to ne dokazuje, da nista ti dve podjetji v kritičnem času izbirali podjetij, ki so bila v DROE Interseroh, ravno zaradi realizacije obravnavanega sporazuma. Agencija opisano komunikacijo šteje kot komunikacijo med strankami postopka, z namenom dogovarjanja o delitvi strank podjetja Surovina.

123. Da držijo [redacted] o tem, da so se stranke postopka na splošno dogovorile, da ne bodo prevzemale stranke druga drugi, torej širše, kot je obseg sporazuma obravnavala Agencija v predmetnem postopku, dokazuje tudi naslednja elektronska korespondenca med podjetjema Salomon in Recikel, kjer je [redacted] **(Salomon)** z naslova [redacted] dne 4. 10. 2017 [redacted] **ki je bil v tistem času** [redacted] na naslov [redacted] napisal elektronsko pošto z naslovom »**seznam surovina dinos**«, v katerem sprašuje: »**Imaš ti seznam njihovih 'zavezancev' katerih ne smemo kontaktirati?** Jaz bi kontaktiral večje firme z namenom prevzema proizvodnjih odpadkov za RFD pa da ne bom kakšnega problema naredil.«[119] Agencija ugotavlja, da naslov in vsebina tega sporočila nedvomno potrjujeta, da [redacted] sprašuje [redacted] po seznamu večjih, torej ekonomsko bolj pomembnih podjetij, s katerimi sodelujeta podjetji Surovina in Dinos. Besedna zveza »da ne bom kakšnega problema naredil« po mnenju Agencije v danem kontekstu pomeni zgolj željo po ohranjanju protipravnega sporazuma o delitvi trga (»o nenapadanju«).

124. Predstavljena elektronska korespondenca brez dvoma dokazuje, da sta se podjetji Recikel in Salomon skupaj dogovarjali glede delitve trga z ostalima strankama tega postopka.

125. Da je prišlo do delitve trga, dokazuje tudi elektronska pošta, ki jo je [redacted] z naslova [redacted] dne 23. 10. 2017 z naslovom »**Izpis vseh strank baze**« poslala [redacted] v katerem piše: [redacted] Kot že dogovorjeno te lepo prosim danes **za izpis vseh strank razen GS** [Surovina, takrat še kot Gorenje Surovina] **in Dinos**, iz baze.«[120]

126. V elektronski korespondenci z naslovom »**KONTEJNER Z ODVODNIM VENTILOM**« nedoločen pošiljatelj z naslovom [redacted] dne 8. 11. 2017 piše [redacted] v zvezi s pridobivanjem nove stranke SONET PLUST d.o.o.: »**To je od Dinosa stranka!** Je rekel [redacted] da naj ti povem...«, na kar [redacted] odgovori: »**Pozabi... ne diraj.**«[121], kar tudi dokazuje, da držijo [redacted] da so se stranke postopka dogovorile o delitvi vseh trgov, ne samo trga DROE in trga izvajalcev. Agencija tako ugotavlja, da sporočila med podjetji Salomon oziroma Recikel, ki se nanašajo na proizvodne odpadke, uporabne za RFD oziroma za kovinske ostružke, dokazujejo [redacted] da so se stranke tega postopka dogovorile ne samo o prenehanju izvajanja storitev na trgu izvajalcev za DROE Interseroh ter o delitvi strank podjetja Interseroh, ampak tudi, da so se dogovorila širše o nenapadanju strank drug drugega, torej tudi za druge frakcije odpadkov in ne zgolj odpadne embalaže.[122]

---

[119] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga št. 5.
[120] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga št. 6.
[121] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga št. 7.
[redacted]

Prenehanje sodelovanja s podjetjem Interseroh
Podjetje Surovina

127. Vse zgoraj navedeno se sklada tudi s siceršnjim ravnanjem strank postopka pri poslovanju s podjetjem Interseroh v kritičnem obdobju.

128. Tako se je podjetje Surovina od 19. 10. 2016[123] dalje pogajalo s podjetjem Interseroh glede nadaljnjega zbiranja in priprave nekomunalne odpadne embalaže, vendar pa so bila pogajanja neuspešna, zaradi česar je podjetje Surovina podjetje Interseroh obvestilo o prenehanju sodelovanja. Istočasno je podjetje Surovina stranke podjetja Interseroh dne 8. 3. 2017[124] obvestilo o prenehanju sodelovanja z njihovo DROE in o možnosti, da podjetje Surovina postane njihova DROE in jim neposredno zagotovi storitev prevzema odpadne embalaže.

129. V istem času je podjetje Surovina **strankam podjetja Interseroh** ponudilo bistveno nižje cene za storitve najema opreme od cen za tiste storitve, ki jih je podjetje Interseroh kot prodajalec na debelo naročalo pri Surovini, čeprav gre za posamične zavezance, ki naročajo bistveno manjše količine storitev najema in odvoza odpadne embalaže (prodaja na drobno). V *Tabeli 2* je prikazana razlika med ceno najema opreme, ki je bila ponujena podjetju Interseroh dne 31. 1. 2017, ter ceno najema opreme, ki je bila neposredno ponujena stranki podjetja Interseroh.

Tabela 2: Razlika med ceno najema opreme, ponujeno podjetju Interseroh dne 31. 1. 2017, ter ceno najema opreme neposredno stranki podjetja Interseroh dne 10. 3. 2017

Vrsta storitve	Ponudba za stranko podjetja Interseroh dne [redacted] v EUR na mesec	Ponudba za podjetje Interseroh dne [redacted] EUR na mesec	Razlika v škodo podjetja Interseroh v %
Najem press zabojnik	[redacted]	[redacted] pod [redacted] m) oziroma [redacted] m)	[redacted]
Najem opreme [redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Najem opreme [redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Najem opreme [redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

Vir: Dokument št. 3062-5/2017-1, str. 21-34, skupaj s prilogami.

130. Iz *Tabele 2* je razvidno, da je podjetje Surovina podjetju Interseroh (prodajalec na debelo) ponudilo izrazito višje cene za isto storitev kot strankam podjetja Interseroh (prodajalci na drobno).

131. Podjetje Surovina navaja, da naj bi prenehalo sodelovati z družbo Interseroh zato, ker je med njima sklenjeno pogodbeno razmerje prenehalo leta 2016. Po ugotovitvah Agencije to sicer drži, upoštevati pa je treba, da je podjetje Surovina tekom pogajanj ob koncu leta 2016 in v začetku leta 2017 vseskozi slabšalo ponujene pogoje za opravljanje svojih storitev podjetju Interseroh z izjemo zadnje ponudbe z dne 17. 2. 2017, ki je bila nekoliko izboljšana, vendar pa je podjetje Surovina kljub temu glede na predhodno pogajanje in tržne cene lahko sklepalo, da pogoji za podjetje Interseroh ne bodo sprejemljivi.[125] Da je podjetje Surovina pričakovalo, da podjetje Interseroh ne bo moglo pristati na pogoje, ki precej odstopajo od tržnih, je mogoče sklepati na podlagi elektronskega sporočila z dne 23. 2. 2017 z naslovom »**RE: karton 2017**«[126], kjer [redacted] sporoča [redacted] da jima je [redacted] obljubil, da ju bo obvestil o odgovoru Interseroha na njihovo

[123] Dne 19. 10. 2016 je oddalo ponudbo za zbiranje in pripravo nekomunalne odpadne embalaže (trg izvajalcev).
[124] Dokument št. 3062-5/2017-1, priloga 16.
[125] Dokument št. 3062-5/2017-1, str. 21.-37.
[redacted]

[Surovina] ponudbo. Na podlagi navedenega Agencija sklepa, da so bile stranke tega postopka dogovorjene, da se obvestijo, ko bo podjetje Interseroh zaradi nesprejemljive ponudbe prenehalo sodelovati s podjetjem Surovina ter da sta [redacted] in [redacted] čakala na razplet pogajanja med podjetjema Surovina in Interseroh.

132. Agencija je ugotovila, da ne držijo trditve [redacted] ki je izpovedal, da naj bi podjetje Surovina dalo strankam podjetja Interseroh ob prenehanju sodelovanja s slednjim primerljive ponudbe glede na materiale in količine odpadne embalaže ter da ponujene cene naj ne bi bile vedno iste, ker se dvorišča strank in struktura materiala, ki ga dajejo na trg, zelo razlikujejo. Agencija je namreč ugotovila, da je podjetje Surovina dne 9. 3. 2017 zavezancem podjetja Interseroh poslala identične ponudbe za najem opreme.[127]

133. Podjetje Surovina trdi, da je razlog, da je ob prenehanju sodelovanja s podjetjem Interseroh leta 2017 zavezancem slednjega ponudila, da pusti svojo opremo na dvoriščih teh zavezancev po nižji ceni, kot je bila ponujena DROE Interseroh, v tem, da naj bi na ta način del nižje cene za najem opreme krila iz embalažnine, ki bi jo zavezanci namesto DROE Interseroh plačevali DROE Surovina.

134. Embalažnina je v sistemu ravnanja z odpadno embalažo prihodek DROE, s katerim le-ta pokriva stroške, ki izvirajo iz obveznosti DROE, da prevzema odpadno komunalno in nekomunalno embalažo ter da jo preda v nadaljnjo obdelavo (sortiranje, reciklaža, predelava, odlaganje, ravnanje z odpadno embalažo nevarnega blaga).[128] Stroške prevzemanja prevoza **komunalne odpadne embalaže, ki jih DROE morajo prevzeti od GJS,** nosijo DROE in se pokrivajo iz embalažnine. Po drugi strani so stroški najema opreme na dvoriščih zavezancev in stroški odvoza **nekomunalne odpadne embalaže** vezani na specifike posameznega zavezanca. Embalažnina torej ni namenjena kritju najema opreme na dvoriščih zavezancev.

135. Agencija ugotavlja, da je podjetje Surovina dne 8. 3. 2017, 9. 3. 2017 in 10. 3. 2017 zavezancem DROE Interseroh poslala ponudbe[129], s katerimi je tem zavezancem ponudila najem opreme po nižjih cenah, kot jih je ponudila DROE Interseroh. Podjetje Surovina je kot razlog, da so cene, ki so ponujene posamičnim zavezancem, nižje, navedla, da bo del nižje cene nadomestilo iz naslova embalažnine, ki bi jo pridobilo od posamičnega zavezanca. Takšen argument pa po stališču Agencije ni smiseln, saj omenjene posamične ponudbe niso bile vezane na prestop zavezancev v DROE Surovina. To pomeni, da nikakor ni gotovo, da bi do prestopa posamičnih zavezancev v DROE Surovina sploh prišlo. Šele po prestopu pa bi podjetje Surovina lahko del cenejše ponudbe krilo iz naslova embalažnine, ki bi ji jo plačevali zavezanci. Zato Agencija šteje tovrstne trditve kot neprepričljive. Podjetje Surovina je torej z ločeno ponudbo, ki je neodvisna od ponudbe za najem opreme, ponudila omenjenim zavezancem možnost, da ob prestopu v DROE Surovina samo nadaljuje s prevzemom njihove odpadne embalaže, če jim podjetje Interseroh ne bo več zagotavljalo s pogodbo dogovorjenega prevzema odpadne embalaže. To pomeni, da je bila ponudba za prestop omenjenih zavezancev v DROE Surovina fakultativna in da ni bila vezana na ponujeni cenik tem istim zavezancem. Iz tega sledi, da ne držijo navedbe podjetja Surovina, da je zavezancem DROE Interseroh ponudilo nižje cene za najem opreme, kot podjetju Interseroh, ker naj bi del cene, ki jo je ponudilo podjetju Interseroh krilo iz naslova emabalažnine. Embalažnino bi lahko od omenjenih zavezancev pobirali, če bi le-ti prestopili v DROE Surovina, kar pa še niso, niti niso bili obvezani to storiti tudi, če bi sprejeli cenejšo ponudbe za najemo opreme.

136. Podjetje Surovina tudi trdi, da je razlika v ponujenih cenah omenjenim zavezancem DROE Interseroh posledica različnega obsega storitev, ki se razlikuje od podjetja do podjetja. V podkrepitev svojih trditev podjetje Surovina v vlogi z dne 20. 5. 2019 predstavlja primere štirih podjetij, ki jim je ob prestopu v DROE Surovina ponudilo nižje cene za najem opreme, kot jih je zaračunavalo leto prej, ko so bila ta štiri podjetja še pri drugem, konkurenčnem DROE. Ob tem Agencija ugotavlja, da je podjetje Surovina nižje cene najema opreme tem štirim podjetjem, ki jih primeroma navaja v vlogi

---

[127] Dokument št. 3062-5/2017-106, priloga 1.
[128] Uredba o embalaži, člen 26.
[129] Dokument 3062-6/2017-1, priloga 18; dokument 3062-6/2017-70, priloga 3; dokument 3062-6/2017-106, priloga 1.

z dne 20. 5. 2019, ponudilo ob prestopu v DROE Surovina, kar je drugače, kot v obravnavanem primeru, ko je podjetje Surovina cenejšo ponudbo dalo strankam DROE Interseroh še pred prestopom v DROE Surovina in celo nevezano na ta prestop. Po oceni Agencije je podjetje Surovina navedene štiri primere verjetno res navedlo upoštevaje specifičen obseg in vrsto izvajanja storitev za posamezno podjetje. Nikakor pa ni moč okoliščin omenjenih primerov analogno aplicirati na obravnavano situacijo, kjer je podjetje Surovina zavezancem DROE Interseroh poslalo pavšalno ponudbo za najem opreme, ki je bila identična za vse zavezance, ne glede na obseg in vrsto njihove odpadne embalaže in drugih individualnih lastnosti posameznega zavezanca. To pomeni, da obravnavani ceniki, ki so bili s strani podjetja Surovina ponujeni zavezancem DROE Interseroh, v ničemer ne upoštevajo zatrjevanih specifičnih okoliščin, ki naj bi bile različne od zavezanca do zavezanca in ki bi utemeljevale, da jim podjetje Surovina ponudi različne (nižje) cene od tistih, ki jih je ponudilo podjetju Interseroh za iste storitve.

137. Agencija zaključuje, da so trditve podjetja Surovina v smislu, da je v obravnavanem obdobju strankam DROE Interseroh ponudilo nižje cene najema opreme, kot sami DROE Interseroh, ker naj bi podjetje Surovina razliko v cenah najema krilo iz naslova embalažnine, neresnične in namenjene zgolj potrebam tega postopka.

138. Nesmiselna je tudi trditev podjetja Surovina, ki jo je podalo v izjavi na DPRD, da naj bi poslalo 9. 3. 2017 zavezancem podjetja Interseroh identične ponudbe, ker podjetje Surovina urejeno posluje, tako da ima za svoje storitve določen letni cenik. Nadalje trdi, da naj bi predmetne ponudbe temeljile na tem letnem ceniku, ki postanejo v nadaljevanju predmet pogajanj in da naj bi zato prišlo do različnih cen pri različnih strankah. Ponudba je enostranski pravni posel, s katerim ponudnik naslovniku ponudbe da predlog za sklenitev pogodbe, ki vsebuje vse bistvene sestavine pogodbe, tako da bi se z njegovim sprejemom pogodba lahko sklenila (22. člen Obligacijskega zakonika, v nadaljevanju: OZ). Ponudba ponudnika veže, razen če je izključil svojo obveznost, da ostane pri ponudbi, ali če ta izključitev izhaja iz okoliščin posla (25. člen OZ). Agencija je ugotovila, da iz navedenih poslanih ponudb ne izhaja, da bi bile za podjetje Surovina nezavezujoče in da bi bile ponujene cene lahko predmet nadaljnjih pogajanj. Predvsem pa omenjene navedbe podjetja Surovina ne pojasnijo, zakaj ni podjetje Surovina teh nižjih cen, ki naj bi temeljile na njegovem letnem ceniku in če urejeno posluje na njegovi podlagi, ponudilo tudi podjetju Interseroh, ampak zgolj strankam podjetja Interseroh.

139. Ob vsem navedenem je pomembno tudi dejstvo, da potekajo pogajanja za sklepanje novih pogodb med DROE in zavezanci vsako leto od septembra do konca leta, kar sta izpovedala tudi priči [redacted] in [redacted] V tej luči Agencija ocenjuje, da je podjetje Surovina ob prenehanju sodelovanja s podjetjem Interseroh marca 2017 povabilo zavezance DROE Interseroh, naj se vključijo v shemo DROE Surovina v pričakovanju, da bo imelo podjetje Interseroh težave z zagotavljanjem storitev svojim strankam – zavezancem. To pa zato, ker ne bi več zmoglo opravljati storitev za svoje zavezance. V nasprotnem primeru takšna ponudba podjetja Surovina zavezancem DROE Interseroh ne bi imela smisla, upoštevaje, da so pogodbe med DROE in izvajalci običajno sklenjene za celo leto in da se deleži DROE za pobiranje komunalne odpadne embalaže določajo na podlagi tržnega deleža v prvem kvartalu leta za celo leto naprej.[130] V praksi posamezni zavezanci med letom praviloma ne prehajajo med različnimi shemami DROE.

140. Podjetje Surovina pa se tudi kasneje ni več odzivalo na vnovično povpraševanje s strani podjetja Interseroh dne 23. 3. 2017.[131]

141. Opisano ravnanje podjetja Surovina po mnenju Agencije dokazuje, da je podjetje Surovina želelo podjetje Interseroh v skladu z obravnavanim dogovorom z ostalimi strankami tega postopka izriniti s trga DROE in prevzeti del njegovih strank.

---

[130] Glej prilogo 1B Uredbe o embalaži.
[131] Dokument št. 3062-5/2017-1, str. 35 in priloga 18.

Podjetje Dinos

142. Poslovno ravnanje podjetja Surovina časovno sovpada z ekonomsko nenavadnim ravnanjem podjetja Dinos, ki je v elektronskem sporočilu z dne 27. 1. 2017[132] podjetju Interseroh izrazilo, da želi v letu 2017 na trgu izvajalcev poleg dotedanjih strank prevzemati odpadno embalažo tudi od treh večjih strank, in sicer **Bauhaus, Obi** in **JYSK**.

143. Zatem je dne 10. 3. 2017 podjetje Dinos potrdilo prejem seznama strank, ki bi jih podjetje Interseroh zaradi izpada pri podjetju Surovina preusmerilo na Dinos, in tedaj že neposredno vprašalo, kdaj bi lahko začeli.

144. Nato je dne 14. 3. 2017 podjetje Dinos obvestilo podjetje **OBI d.o.o.**, za katero je storitve DROE izvajalo podjetje Interseroh in ki je do tedaj samo dostavljalo nekomunalno odpadno embalažo na zbiralnico podjetja Dinos, da ne prevzemajo več embalaže strank podjetja Interseroh.

145. Ko so se dne 15. 3. 2017 predstavniki podjetji Dinos in Interseroh sestali v prostorih podjetja Dinos[133], je podjetje Dinos pojasnilo, da se je njegova uprava odločila, da ne bo sodelovala s podjetjem Interseroh. Tako je podjetje Dinos dne 29. 3. 2017 obvestilo podjetje Interseroh, da sodelovanje v letu 2017 v večjem obsegu kot dotlej, ni mogoče, ker naj bi na trgu DROE podjetje Dinos v letu 2017 izgubilo precejšnji tržni delež, zaradi česar naj bi moralo podjetje Dinos optimizirati večino svojih kapacitet in le-teh nima prostih. Argument podjetja Dinos, da ne more poslovno sodelovati s podjetjem Interseroh, ker naj bi imelo zaradi izgube tržnega deleža zasedene kapacitete, je nelogičen že sam po sebi. Smiselno bi bilo, da bi podjetje Dinos ob izgubi tržnega deleža imelo kvečjemu več prostih kapacitet, ne pa obratno. Da naveden argument podjetja Dinos ne drži, dokazujejo tudi njegovi oglasi[134] iz septembra 2017, ko je vabilo zavezance za ravnanje z odpadno embalažo, naj se vključijo v njegovo DROE, pri čemer jih je obveščalo, da ima po vsej Sloveniji 19 prevzemnih mest, zato lahko zagotavlja krajše transportne poti in hitro reakcijo na potrebe strank. Po drugi strani pa se na vnovično povpraševanje podjetja Interseroh septembra leta 2017 ni odzvalo.[135]

146. Poleg tega tudi ni ekonomsko smiselno, da je bilo podjetje Dinos vse do zavrnitve možnosti za poslovno sodelovanje s podjetjem Interseroh zainteresirano, da bi za podjetje Interseroh opravljalo storitve za njegove večje stranke[136], potem pa nenadoma popolnoma spremenilo stališče in možnost sodelovanja zavrnilo.

Podjetje Salomon

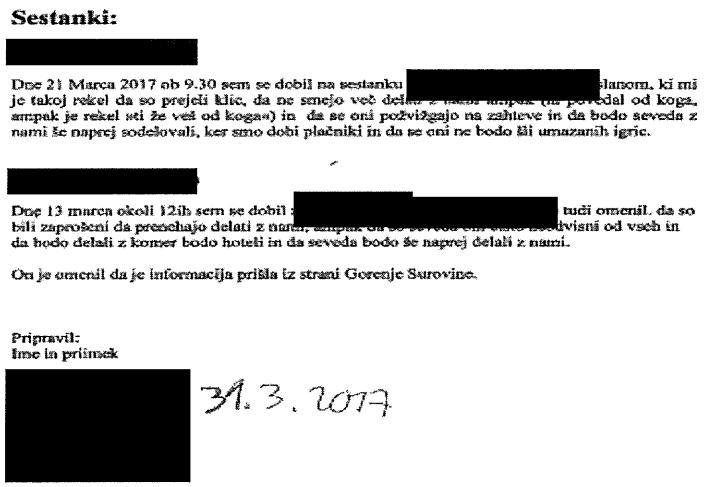
147. Istočasno kot podjetji Surovina in Dinos je s podjetjem Interseroh prenehalo poslovati tudi podjetje Salomon, kar je izpovedala priča [redacted] ki je bila ob koncu leta 2016 in v začetku leta 2017 zaposlena pri podjetju Interseroh kot [redacted] Čeprav podjetje Salomon trdi, da je omenjeno sodelovanje potekalo samo prve tri mesece v letu 2017, to ne vpliva na ugotovitve Agencije o obstoju obravnavanega prepovedanega sporazuma. Dolžina navedenega poslovnega sodelovanja je v danem kontekstu nerelevantno dejstvo. Prav tako upoštevaje vse druge dokaze, ki so bili izvedeni v obravnavani zadevi, Agencija ne sledi navedbam podjetja Salomon, da je bilo samo tisto, ki si je želelo izvajati storitve za podjetje Interseroh. Prav tako pa je brez dokazne vrednosti trditev podjetij Salomon in Recikel, da Agencija ni ugotovila, da bi le-ti v začetku leta 2017 pošiljali kakršnekoli posebne ali neobičajne ponudbe svojim (potencialnim) strankam. Navedeno kvečjemu potrjuje, da je podjetje Salomon bojkotiralo podjetje Interseroh.

---

[132] Dokument št. 3062-5/2017-1, priloga 22.
[133] Dokument št. 3062-5/2017-1, priloga 24.
[134] Dokument št. 3062-5/2017-13, priloga št. 34.
[135] Točka c), dokumenta št. 3062-5/2017-13 in njegovi prilogi št. 32 in 33.
[136] Dokument št. 3062-5/2017-1.
[137] Dokument št. 3062-5/2017-98.

Ostali izvajalci storitev ravnanja z odpadno embalažo

148. Dne 31. 3. 2017 je zaposleni pri Interseroh sestavil zaznamek o sestanku s predstavniki podjetja **Kocerod, d.o.o.,** in podjetja **Komteks d.o.o.**, obe podjetji sta izvajalca storitev ravnanja z odpadno embalažo, iz katerega izhaja, da podjetje Surovina narekuje podjetjema Kocerod, d.o.o., in Komteks d.o.o. naj prenehata sodelovati s podjetjem Interseroh[138]:

Sestanki:

[redacted]

Dne 21 Marca 2017 ob 9.30 sem se dobil na sestanku [redacted] slanom, ki mi je takoj rekel da so prejeli klic, da ne smejo več delati z nami zmpak (ni povedal od koga, ampak je rekel »ti že veš od koga«) in da se oni pozvižgajo na zahteve in da bodo seveda z nami še naprej sodelovali, ker smo dobi plačniki in da se oni ne bodo šli umazanih igric.

[redacted]

Dne 13 marca okoli 12ih sem se dobil [redacted] tuči omenil, da so bili zaprošeni da preselajo delati z nami, zmpak [redacted] neodvisni od vseh in da bodo delali z komer bodo hoteli in da seveda bodo še naprej delali z nami.

On je omenil da je informacija prišla iz strani Gorenje Surovine.

Pripravil:
Ime in priimek

[redacted] 31.3.2017

149. Nadalje naj bi podjetje **Saubermacher Slovenija d.o.o.** (v nadaljevanju: Saubermacher), ki opravlja transport odpadne embalaže do izvajalcev storitev, na sestanku dne 5. 4. 2017 podjetju Interseroh sporočilo, da od marca 2017 zaradi prepovedi ne sme več prazniti zabojnikov z odpadno embalažo na najbližjih zbirnih mestih podjetij Dinos in Surovina. Istočasno je sporočilo tudi, da so logistične poti za prevoz odpadne embalaže predolge, saj lahko praznijo zabojnike strank, ki so razpršene po celotni Sloveniji, le na svojih zbirnih mestih na Vrhniki in v Lenartu. Navedlo pa naj bi tudi, da je marca leta 2017 podjetje Surovina poklicalo podjetje Saubermacher Slovenija d.o.o. in ga poskušalo prepričati, da preneha sodelovati s podjetjem Interseroh, ki ga bodo »potopili«[139]:

skrajšati logistične poti pri praznjenju strankinih zabojnikov. [redacted] povedal, da so logistične poti predolge, ker lahko zaboljnike naših strank, ki so razpršene po vsej Sloveniji, praznejo le na svojih dveh zbirnih mestih na Vrhniki in v Lenartu. Do marca 2017 so jih lahko praznili na najbližjih zbirnih mestih od Gorenja Surovine ali Dinosa. Marca 2017 pa so ga poklicali iz Gorenja Surovine in ga poskušali prepričati, da naj Saubermacher preneha sodelovati s podjetjem Interseroh, ki ga bodo potopili. Rekel je, da je Saubermacher podjete, ki dela na prostem trgu in bo sodelovalo z vsako stranko, ki bo opravljene storitve plačala. Povedal je tudi, da Gorenje Surovina in Dinos ne dovolita in zavračata praznjenje zabojnikov, ki so od Intersreohovih strank na njihovih zbirnih centrih po Sloveniji, zato so logistične poti za Intersreoh predloge.

150. Agencija je dne 16. 7. 2019 zaslišala [redacted] Izpovedal je, da podjetje Saubermacher ni del GIZ skupne sheme, ker deluje na operativni ravni, kjer želi tudi ostati in da želi delati z vsemi shemami DROE. [redacted] je v svoji izpovedbi potrdil, da v marcu 2017 podjetji Surovina in Dinos nista dovolili oziroma sta zavračali praznjenje zabojnikov, ki so od Interserohovih strank na zbirnih centrih Saubermacherja po Sloveniji, zanikal pa je, da so ga marca 2017 poklicali iz podjetja Surovina, da bi ga skušali prepričati, da podjetje Saubermacher preneha sodelovati s podjetjem Interseroh, ki ga bodo »potopili«. Glede na koncentriran oligopolen trg DROE, kar pomeni, da je konkurentov omejeno število, in glede na s strani [redacted] izražen interes, da podjetje Saubermacher želi še naprej delati z vsemi shemami

[138] Dokument št. 3062-5/2017-1, priloga št. 28.
[139] Dokument št. 3062-5/2017-1, priloga št. 29.
[140] Dokument št. 3062-5/2017-99.

DROE, šteje Agencija izpovedbo priče [redacted] v delu, kjer zanika, da naj bi podjetje Surovina poskušala vplivati na podjetje Saubermacher, da preneha poslovati s podjetjem Interseroh, kot neprepričljivo. Ob upoštevanju zgoraj navedenih zaznamkov prijavitelja[141] [redacted] in ob upoštevanju interesa podjetja Saubermacher po sodelovanju z vsemi DROE, Agencija ne sledi izpovedbi priče [redacted] glede tega, da ne drži, da je podjetje Surovina poskušalo vplivati nanjo, da podjetje Saubermacher ne bi več sodelovalo s podjetjem Interseroh.

151. Zgoraj navedeni dokazi potrjujejo ugotovitev Agencije, da so podjetja Surovina, Salomon in Dinos v kritičnem obdobju prenehala sodelovati s podjetjem Interseroh v skladu z obravnavanim sporazumom.

Ostali ugovori in trditve strank postopka

152. Agencija je ugotovila, da ne držijo trditve podjetja Surovina, da naj bi v kritičnem obdobju ravnalo proaktivno in na zakonit način pridobivalo nove stranke. S strani podjetja Surovina podani primeri v odgovoru na PRD[143] glede prevzemanja nekaterih največjih strank na trgu DROE sodijo v čas ob koncu leta 2016 in ne v kritično obdobje, ki traja po ugotovitvah Agencije od februarja leta 2017 dalje. Podobno velja za primere, ki jih je podjetje Surovina Agenciji posredovala v odgovoru na DPRD,[144] kjer kot dokaz prilaga elektronsko korespondenco s konca leta 2017 med različnimi povpraševalci na trgu DROE, ki povprašujejo po ponudbah DROE Surovina za leto 2018. V teh primerih ne gre za proaktivno ravnanje podjetja Surovina, ampak zgolj za odziv na povpraševanje podjetij po storitvah DROE Surovina.

153. Trditve podjetja Surovina so si medsebojno nasprotujoče, ko po eni strani trdi, da lahko DROE Interseroh izpolnjuje svoje obveznosti do pogodbenih strank (zavezancev) ne glede na število zbirnih centrov[145], ki jih ima na voljo. Dostop do zbirnih centrov naj ne bi vplival na njegov konkurenčni položaj. Po drugi strani pa s svojimi trditvami potrjuje ugotovitve Agencije, da sta število zbirnih centrov in njihova bližina do zavezancev pomembna za ekonomičnost in s tem konkurenčnost poslovanja DROE, ko samo trdi, da se DROE za izbiro podizvajalcev odločajo predvsem zato, da lahko podjetjem, ki so njihovi zavezanci, ponudijo konkurenčnejše storitve.[146] Podjetje Surovina navaja, da se zbiranje odpadne embalaže vedno izvaja na način, da je konkreten izvajalec čim bližje dvorišču določenega podjetja, ker je lažje in ekonomsko bolj ugodno, da posameznega zavezanca (pod)izvaja izvajalec, ki ima na tistem območju zbirni center oziroma poslovno enoto. Da je oddaljenost zbirnih centrov do zavezancev pomemben dejavnik pri poslovanju DROE, potrjuje tudi izpoved priče [redacted] slednji je povedal, da je bila pri izboru zavezancev za prestop od DROE Interseroh k DROE Dinos poleg količine odpadkov pomembna tudi oddaljenost. To pa potrjujejo tudi zgoraj navedeni oglasi iz septembra leta 2017, ki potencialne stranke obvešča, da ima Dinos veliko zbirnih centrov, kar omogoča bolj kratke transportne poti – torej hitrejše in bolj ekonomično poslovanje, pa tudi interna elektronska sporočila [redacted] [47] ter navedbe prijavitelja[148].

---

[141] Dokument št. 3062-5/2017-1, prilogi št. 28 in 29.
[redacted]
[143] Dokument št. 3062-5/2017-70.
[144] Dokument št. 3062-5/2017-111.
[145] Dokument 3062-5/2017-1, str. 10.
[146] Dokument 3062-5/2017-1, str. 8.
[redacted]
[148] Dokument 3062-5/2017-1, zlasti str. 7 glede primerjalnega vidika in str. 11 in nasl., skupaj s prilogo 5, kjer prijavitelj predstavlja izračune, kako so se njegovi skupni stroški prevoza odpadne embalaže po prenehanju sodelovanja s podjetjem Surovina skoraj podvojili, skupni stroški DROE Interseroh pa so se v tem času povečali za 78 %, kar izkazuje, da so stroški transporta na trgu ravnanja z odpadno embalažo ključnega pomena.

154. Z vidika konkurence je problematično poslovno razmišljanje podjetja Surovina, ko ta v odgovoru na DPRD navaja, da »že logično razmišljanje privede do zaključka, da konkurent ne bo v prihodnosti sodeloval s konkurentom in z njim sklepal dogovore, če pa mu je le-ta prevzel največje stranke.« Povedano drugače to pomeni, da če drugi konkurent ne bo sodeloval s prvim konkurentom, ki deluje na zgornjem in spodnjem trgu (je vertikalno integriran), na tak način, da prvemu ne bo prevzemal njegovih strank na zgornjem trgu, ampak bo vztrajal pri *statusu quo,* kar predstavlja delitev trga po strankah, bo prvi konkurent z njim posloval na spodnjem trgu. Če pa bo drugi konkurent s konkurenčnim bojem posegal in si prizadeval pridobiti stranke, ki jih ima prvi konkurent na zgornjem trgu, ga bo prvi sankcioniral tako, da z njim ne bo več sodeloval na spodnjem trgu. Podjetju Surovina se zdi samo po sebi logično, da njegovi konkurenti na trgu DROE ne smejo posegati v njegove (največje) stranke (delitev trga), sicer takšni konkurenti na trgu DROE ne bodo imeli dostopa do njegovih storitev na trgu izvajalcev.

155. Tudi trditev podjetij Salomon in Recikel[149], da lahko DROE, ki ima na razpolago manj zbirnih centrov, s katerimi lahko posluje, to preprosto reši tako, da za opravljanje storitev ravnanja z odpadno embalažo zagotovi ustrezno število prevoznikov z ustrezno ceno prevoza, ne drži. Kot je pojasnjeno zgoraj, je konkurenčnost poslovnih pogojev, ki jih DROE ponudijo svojim (potencialnim) zavezancem, bistveno povezana z razdaljo med dvoriščem zavezanca in zbirnim centrom izvajalca. Splošno znano dejstvo med strankami tega postopka je, da transportni stroški pri daljših razdaljah hitro dosežejo visok delež skupnih stroškov ravnanja z odpadno embalažo, zaradi česar takšen posel postane neekonomičen, podjetje, ki ga izvaja, pa je nekonkurenčno glede na ostale DROE, ki imajo dostop do omenjenih zbirnih centrov. Kot je pojasnjeno zgoraj v poglavju o trgu in kot izhaja iz visokega porasta stroškov poslovanja prijavitelja, sodijo zbirni centri strank tega postopka med zgolj nekaj tistih, ki so zmožni učinkovito zagotavljati storitve za posamezno DROE[150]. Zato je kljub navedbam podjetja Salomon, da ima zgolj štiri zbirne centre, kumulativni učinek ravnanja podjetij Salomon, Dinos in Surovina, ki je onemogočanje dostopa DROE Interseroh do njihovih zbirnih centrov, zadosti velik, da lahko znatno vpliva na omejevanje oziroma izkrivljanje konkurence na trgu DROE v Republiki Sloveniji. Zbirni centri podjetij Surovina, Dinos in Salomon so med redkimi tistimi, ki so dovolj zmogljivi in razprostrti širom ozemlja Republike Slovenije, da lahko sprejmejo znatne količine različnih vrst odpadkov oziroma odpadne embalaže, da lahko posamezen DROE učinkovito organizira ravnanje z odpadno embalažo svojih zavezancev, kar dokazuje tudi bistven porast skupnih stroškov poslovanja podjetja Interseroh, in sicer za skoraj dvakrat, kot je to obrazloženo v 153. točki te odločbe. Iz enakih razlogov Agencija šteje kot neutemeljene navedbe podjetja Surovina, ki trdi, da Agencija pavšalno zatrjuje, da so stranke tega postopka med redkimi, ki lahko sprejmejo večje količine in različne vrste odpadne embalaže. Sicer pa gre v danem primeru za kršitev po cilju, ker gre pri bojkotu kupca storitev (prijavitelj) in delitvi trga za tako hudo kršitev pravil konkurence, da Agenciji ni potrebno ugotavljati podrobnosti v zvezi z obravnavanima trgoma, kot je obširneje pojasnjeno v poglavju »Pravna presoja«.

Glede tretjinske delitve strank podjetja Interseroh

156. Podjetji Salomon in Recikel v 6. točki izjave o PRD z dne 27. 5. 2019[151] trdita, da na seznamu, ki sta si ga izmenjali podjetji Salomon in Recikel, ni izbranih niti 20 % zavezancev podjetja Inerseroh, kar naj bi izkazovalo, da podjetji nista sodelovali v obravnavanem sporazumu, sicer bi morali izbrati dogovorjeno tretjino. Navedeno dejstvo ne omaje Agencije v prepričanju, da sta podjetji Salomon in Recikel sodelovali v obravnavanem prepovedanem sporazumu, s katerim so si stranke tega postopka delile zavezance podjetja Interseroh med seboj. [redacted] je na seznamu, ki ga je poslal v elektronskem sporočilu z dne 14. 3. 2017[152] označil **tiste stranke, »ki so interesantne za nas«** [torej za podjetji **Recikel in Salomon**]. [redacted] je na zaslišanju dne 5. 7. 2019 izpovedal, da je bil dogovorjeni kriterij za izbor strank s seznama, ki ga je posredovalo podjetje Surovina (Seznam-1), tretjinski delež količine odpadkov[153] in ne tretjina števila strank na seznamu.

---

[149] Dokument 3062-5/2017-70, točka 1.
[150] Primerjaj dokument 3062-5/2017-1, zlasti str. 13 in naslednje.
[151] Dokument št. 3062-5/2017-75.
[152] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga št. 4.
[153] Dokument št. 3062-5/2017-96, str. 5.

Agencija ugotavlja, da delež izbranih strank ni nujno premo sorazmeren z deležem izbrane količine odpadne embalaže, s katerimi te stranke ravnajo. Ni relevantno število izbranih strank, ampak količina odpadne embalaže. Dalje Agencija meni, da tudi če bi podjetji dejansko izbrali manjšo količino odpadne embalaže od ene tretjine vse količine, s katero ravna DROE Interseroh oziroma stranke s Seznama-1, bi to predstavljalo zgolj lastno preferenco pri izboru oziroma da preostanek strank za podjetji Salomon in Recikel pač ni interesanten. Upoštevati je namreč treba, da ima podjetje Salomon svoje štiri zbirne centre, ki so v Lenartu, Ljubljani, Logatcu in Novem Mestu, geografsko relativno strnjene. V vsakem primeru pa dejstvo, da sta podjetji Salomon in Recikel izbrali 20 % strank, ne dokazuje, da podjetji nista sodelovali v obravnavanem sporazumu. Že samo dejstvo, da podjetja želijo deliti trg je protipravno samo po sebi, ne glede na delež, po katerih naj bi si trg delila. Še enkrat pa je treba na tem mestu poudariti, da opredelitev števila strank, ki so si ga stranke te odločbe želele razdeliti, niti ni bistveno, saj predstavlja v tej odločbi opisano ravnanje strank postopka omejevalni sporazum po cilju.

157. Poleg tega pa je treba upoštevati, da pridobivanje razdeljenih strank DROE Interseroh, ki predstavljajo tretjino količine odpadne embalaže te sheme, ni odvisno samo od delitve, kot so jo določile stranke tega postopka, ampak tudi od volje posameznega zavezanca, ali bo prestopil v določen DROE ali ne. Zato je smiselno, da sta podjetji Surovina in Dinos k svoji shemi DROE povabili večje število zavezancev od tretjine, saj bi si na takšen način z večjo gotovostjo zagotovili dogovorjeno tretjino količino DROE Interseroh. Argument podjetij Salomon in Recikel, ki naj bi izpodbijal obstoj delitve strank podjetja Interseroh med stranke tega postopka, ker naj bi podjetje Dinos v svoj DROE povabilo več kot 50 % strank podjetja Interseroh, podjetje Surovina pa celo vse, tako ni utemeljen.

158. Agencija ugotavlja, da navedba[154] podjetij Salomon in Recikel, da naj bi v letu 2017 obstajala živahna konkurenca, ni resnična. Podjetji Salomon in Recikel sta to trditev utemeljili z dejstvom, da naj bi konec leta 2017 podjetje Surovina prevzelo podjetju Recikel stranko FilmPlast d.o.o., in iz vsebine internega elektronskega sporočila podjetja Recikel, ki ga je dne 13. 12. 2017 [redacted] **(Recikel)** poslal [redacted] **(Salomon)** glede organiziranja sestanka s podjetji Akrapovič, Krka ter Revoz, ki so bili v DROE Dinos. Navedeni dogodki, tudi če bi bili resnični, ne bi izpodbili ugotovitve Agencije o obstoju obravnavanega sporazuma, ki je nastal med strankami tega postopka v februarju 2017. Neresničnost navedb o živahni konkurenci poleg že zgoraj predstavljenih sporočil dokazuje elektronsko sporočilo »**FW: dvorišča**« z dne 12. 1. 2018[155], iz katerega izhaja, da piše [redacted] (**Salomon**) nekaterim ostalim zaposlenim pri podjetjema Salomon in dejanskemu lastniku podjetja **Recikel** [redacted] »**Pozdravljeni, na podlagi vaših komentarjev je spodaj navedenih nekaj podjetij, kateri bi znali biti zanimivi po vprašanju dvorišč (ki naj ne bi bila Dinosova oz. Surovinina)**. Prosim da do jutri napišete komentarje...«. Navedeno elektronsko sporočilo jasno dokazuje, da je obravnavani sporazum v začetku leta 2018 še vedno veljal, to pa je kronološko za navedenimi primeri podjetij Salomon in Recikel. Iz tega sporočila nedvoumno izhaja, da si podjetji Salomon in Recikel ne želita prevzemati strank podjetij Dinos in Surovina.

[154] Dokument št. 3062-5/2017-73, str. 5.
[155] Dokument št. 3062-5/2017-63, priloga 3.

Glede povezave med podjetjema Salomon in Recikel

159. Čeprav Agencija meni, da obstajajo indici[156], da med podjetjema Salomon in Recikel obstaja ekonomska celota (tudi: ekonomska enota)[157], ki je pojem, ki je sprejet v teoriji in praksi konkurenčnega prava, in je Agencija to izpostavila tudi v PRD in DPRD, je Agencija sledila trditvam teh dveh podjetij iz njunih izjav o PRD in DPRD, ki sta skozi postopek trdili, da med njima ni takšne vezi, ki bi ekonomsko celoto utemeljevala.

160. Iz zgoraj predstavljene elektronske komunikacije med podjetjema Salomon in Recikel izhaja, da sta podjetji poleg običajnega poslovnega sodelovanja sodelovali tudi pri delitvi strank podjetja Interseroh, kar dokazuje, da sta obe podjetji sodelovali v obravnavanem prepovedanem sporazumu.

161. Agencija je zato zavrnila dokazni predlog podjetij Salomon in Recikel glede zaslišanja [redacted] ki je [redacted] CURATOR NOVA, posredovane in prodaja, d.o.o., ki je [redacted] naj bi izpovedal, da podjetji Salomon in Recikel poslujeta samostojno. Ker Agencija ni štela, da med podjetjema obstaja ekonomska celota, je izvedbo predlaganega dokaza zavrnila kot nerelevantnega.

Zavrnitev dokaznih predlogov strank postopka

162. Poleg tega je Agencija zavrnila tudi izvedbo drugih dokaznih predlogov podjetij Salomon in Recikel glede zaslišanja priče [redacted] ki naj bi bil v kritičnem obdobju zaposlen pri podjetju Interseroh in naj bi v začetku leta 2017 v imenu podjetja Interseroh določal cene v pogajanjih s podjetjem Salomon, ter prič [redacted] in [redacted] glede tega, da je bil [redacted] tisti, ki naj bi v začetku leta 2017 v imenu podjetja Interseroh določal cene v pogajanjih s podjetjem Salomon ter da naj bi to pogajanje potekalo v okviru dobrih poslovnih običajev, saj je Agencija ocenila, da je izvedba navedenih zaslišanj nerelevantna za predmetni postopek.

163. Agencija je zavrnila kot nepotrebne izvedbo dokaznih predlogov podjetij Salomon in Recikel glede zaslišanja prič [redacted] in [redacted] ter zakonitih zastopnikov podjetij Salomon in Recikel, glede sklepanja obravnavanega sporazuma in pridobivanja kakršnihkoli informacij s strani strank tega postopka, saj je ocenila, da je dejansko stanje v zvezi s tem v obravnavani zadevi v zadostni meri razjasnjeno.

164. V danem primeru gre za kršitev konkurenčnega prava po cilju. V tem primeru Agenciji ni treba podrobneje ugotavljati okoliščin in dejstev, ki se nanašajo na trg, kot je obširneje pojasnjeno spodaj v poglavju »Pravna presoja«. Zato tudi morebitno njihovo ugotavljanje ne bi vplivalo na rezultat predmetnega postopka. Agencija se zato ni spuščala v nadaljnjo presojo ugovorov strank tega postopka v zvezi z omejenostjo čezmejnega pošiljanja odpadkov; s tržnimi deleži posameznih strank tega postopka, kamor sodi tudi ugotavljanje števila zbirnih centrov na trgu in njihove

---

[156] Agencija je med preiskavo dne 4. 9. 2018 v podjetjih Salomon in Recikel v poslovni stavbi na naslovu Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana-Polje, ugotovila, da si podjetji delita tako zaposlene oziroma odgovorne osebe kot tudi strežnike in drugi opremo. Tako imata obe podjetji ista informatika; [redacted] je bil do nedavnega [redacted] in je trenutno [redacted], obenem pa je zaposlen v podjetju Salomon; v postopku ju zastopa ista odvetniška družba; pisarne obeh podjetij so pomešane ena ob drugi. [redacted], ki je [redacted] družbe CURATOR NOVA, d.o.o., ki je [redacted] v podjetju Recikel, uporablja elektronski naslov z domeno [redacted], ki ga sicer uporablja podjetje Salomon; [redacted], ki je bil zaposlen v podjetju Salomon, se je redno udeleževal sestankov GIZ skupne sheme (torej DROE) v imenu podjetja Recikel. To izhaja iz več zapisnikov teh sestankov, ki jih je Agencija pridobila tekom tega postopka (Dokument št. 3062-5/2017-106, priloga 2). Agencija na tem mestu poudarja, da obstoj ekonomske celote med podjetjema Salomon in Recikel, ne bi vplival na ugotovitev obstoj kršitve v obravnavanem primeru. Nadalje podjetje Recikel na svoji spletni strani pod zavihkom »Predstavitev« navaja, da zagotavlja storitve na trgu ravnanja z odpadno embalažo v partnerstvu s podjetjem Salomon.

[157] Gre za pojem, kjer podjetja, ki pripadajo isti skupini podjetij, so sicer pravno samostojna, niso pa tudi ekonomsko samostojna, ker niso avtonomna pri določanju svojih ravnanj na trgu. Podrejene družbe skupaj z družbo materjo štejejo kot en subjekt, zaradi česar sporazum med njimi, četudi bi omejeval konkurenco, ne vsebuje vseh predpostavk, ki morajo biti izpolnjene za obstoj kršitve po prvem odstavku 6. člena ZPOmK-1(prim. Repas, Martina: Konkurenčno pravo v teoriji in praksi, Ljubljana 2010, str. 143 in nadalj. in npr. sodba Sodišča v zadevi Akzo Nobel proti Evropski komisiji, C-97/08, točka 55).

zmogljivosti, da bi bili zmožni servisirati DROE podjetja Interseroh. Manjši zbirni centri sicer ne sprejemajo nujno vseh frakcij odpadne embalaže, pa tudi njihova kapaciteta je običajno manjša.

6. PRAVNA PRESOJA

6.1 Sporazum in/ali usklajeno ravnanje

165. V skladu z uveljavljeno sodno prakso zajemata pojma »sporazum« in »usklajeno ravnanje« v smislu 6. člena ZPOmK-1 in 101. člena PDEU oblike usklajevanja in sodelovanja med podjetji (»*collusion*«), ki so iste vrste in se razlikujejo le po intenzivnosti in izraznih oblikah.[158] Pojma se prekrivata in tako ju pogosto ni mogoče ločiti, saj ima lahko celotna kršitev lastnosti obeh prepovedanih oblik.

166. Pojem sporazum je treba interpretirati zelo široko. Za sporazum gre v primeru, ko se podjetja oziroma stranke sporazumejo o skupnemu načrtu, ki omejuje ali lahko omejuje njihovo samostojno sprejemanje poslovnih odločitev, tako da določijo okvir njihovega vzajemnega ravnanja oziroma način, kako se vzdržati določenega ravnanja na trgu. V skladu z uveljavljeno sodno prakso velja, da za obstoj sporazuma v smislu 6. člena ZPOmK-1 zadostuje, da zadevna podjetja izrazijo skupno voljo, da bodo na trgu ravnala na določen način.[159] Glede oblike izražanja te skupne volje zadošča, da je izjava izraz volje podjetij, da na trgu ravnajo v skladu z njo.[160] Sporazum je lahko usten ali pisen, pri čemer se ne zahteva nobene obličnosti, niti pogodbenih kazni v primeru njegovega nespoštovanja. Ni pomembno, kako je volja strank sporazuma izražena, temveč zadostuje zavedanje strank sporazuma o doseženem soglasju, kar pa lahko izhaja iz določenega ravnanja strank.[161]

167. Določila 6. člen ZPOmK-1 in 101. člen PDEU prepovedujejo vsakršen neposreden ali posreden stik med gospodarskimi subjekti, ki bi bodisi vplival na ravnanje dejanskega ali potencialnega konkurenta na trgu bodisi bi takemu konkurentu razkril ravnanje na trgu, za katero se je podjetje odločilo ali ki ga namerava upoštevati, kadar je cilj ali učinek teh stikov omejiti konkurenco.[162] Že samo dejstvo, da podjetje konkurentom sporoči podatke z namenom priprave protikonkurenčnega sporazuma, zadostuje za dokaz obstoja usklajenega ravnanja v smislu 6. člena ZPOmK-1 in 101. člena PDEU.[163]

168. Glede opredelitve pojma usklajenega ravnanja je v sodni praksi uveljavljeno, da gre pri takem ravnanju za obliko usklajevanja med podjetji, ki konkurenco, ki je povezana s tveganji, zavestno nadomesti z dejanskim sodelovanjem, ne da bi prišlo do sklenitve sporazuma (v pravem pomenu).[164] Čeprav 6. člen ZPOmK-1 razlikuje med pojmoma »sporazumi« in »usklajena ravnanja«, je njegov namen prepovedati takšno sodelovanje med podjetji, četudi med njimi ne pride do sklenitve sporazuma.[165] Torej lahko ravnanje podjetij predstavlja usklajeno ravnanje v smislu določbe 6. člena ZPOmK-1 tudi v primeru, ko stranke niso izrecno pristale k skupnemu načrtu, ki

---

[158] Sodbi Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točki 131 in 132, in z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi proti NMa, C-8/08, ZOdl. str. I-04529, točka 23.

[159] Sodbe Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, T-7/89, Recueil, str. II-1711, točka 256, z dne 20. aprila 1999 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij N.V. in drugi proti Komisiji, T-305/94 idr. (zadeva PVC II), Recueil, str. II-931, točka 715, in z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB Holdings in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točka 199.

[160] Sodba Sodišča prve stopnje z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Bayerische Hypo- und Vereinsbank AG proti Komisiji, T-56/02, ZOdl., str. II-03495, točka 60.

[161] Sodba Sodišča prve stopnje z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB Holdings in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točke od 199 do 207.

[162] Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Enichem Anic proti Komisiji, T 6/89, Recueil, str. II 1623, točki 198 in 199, in Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točki 116 in 117.

[163] Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 6. aprila 1995 v zadevi Tréfilunion proti Komisiji, T-148/89, Recueil, str. II-1063, točka 82, in z dne 8. julija 2008 v zadevi BPB proti Komisiji, T-53/03, ZOdl., str. II-1333, točka 178.

[164] Sodbe Sodišča z dne 16. decembra 1975 v združenih zadevah Suiker Unie in drugi proti Komisiji, 40/73 idr., Recueil, str. 1663, točka 26, z dne 27. septembra 1988 v združenih zadevah Ahlström Osakeyhtiö in drugi proti Komisiji, C-89/85 idr., Recueil, str. I-1307, točka 63, z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 115, z dne 8. julija 1999 v zadevi Hüls AG proti Komisiji, C-199/92 P, Recueil, str. I-04287, točka 158, in z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi proti NMa, C-8/08, ZOdl., stran I-04529, točka 26.

[165] Sodba Sodišča z dne 14. julija 1972 v zadevi Imperial Chemical Industries proti Komisiji, 48/69, Recueil, str. 619, točka 64.

določa način njihovega ravnanja na trgu, ampak zavestno vzpostavijo oziroma se poslužijo sredstev, ki olajšajo usklajevanje njihovega ravnanja na trgu.[166]

169. Iz sodbe v zadevi T-Mobile Netherlands[167] je razvidno stališče Sodišča EU, da glede na strukturo trga ni izključeno, da lahko zgolj en stik zadošča, da zadevna podjetja uskladijo svoje ravnanje na trgu in tako dosežejo dejansko sodelovanje, ki nadomešča konkurenco in tveganja, ki jih ta prinaša. Pogostost, intervale in način, kako konkurenti navezujejo stik drug z drugim za uskladitev svojega ravnanja na trgu, je treba presojati ob upoštevanju tako namena usklajevanja kot tudi okoliščin, povezanih s trgom. Če namreč zadevna podjetja izvajajo omejevalni sporazum, ki vključuje kompleksno usklajevanje glede številnih vidikov njihovega ravnanja na trgu, bodo potrebovala redne stike v daljšem obdobju. Če pa je usklajevanje natančno določeno in je namenjeno poenotenju ravnanja na trgu glede zgolj enega vidika konkurence, bo lahko samo en stik zadoščal za uresničenje protikonkurenčnega cilja, ki mu sledijo zadevna podjetja. V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je od števila sestankov med zadevnimi podjetji pomembnejše dejstvo, ali so stik ali stiki podjetjem omogočili, da informacije, ki so jih izmenjala s konkurenti, upoštevajo pri odločanju, kako bodo ravnala na zadevnem trgu, ter da zavestno nadomestijo tveganja konkurence z medsebojnim dejanskim sodelovanjem. Če so ta podjetja ostala dejavna na tem trgu, je na njih breme, da predložijo dokaz, da to usklajevanje ni vplivalo na njihovo ravnanje na trgu.

170. V skladu z uveljavljeno sodno prakso glede izmenjave informacij med konkurenti je obstoj usklajevanja in sodelovanja med podjetji, ki pomenita usklajeno ravnanje, treba presojati v smislu pojmovanja pravil konkurence, v skladu s katerimi naj se vsak gospodarski subjekt neodvisno odloča, kakšno poslovno politiko namerava voditi na trgu.[168] Čeprav ta zahteva po neodvisnosti ne izključuje pravice podjetij, da bi se razumno prilagodila obstoječemu ali pričakovanemu ravnanju svojih konkurentov, ne sme priti do kakršnih koli neposrednih ali posrednih stikov med njimi, ki bi vplivali na ravnanje dejanskega ali potencialnega konkurenta na trgu bodisi bi takemu konkurentu razkrili svoje odločitve, ki so jo sprejeli ali jo nameravajo sprejeti v zvezi s svojim ravnanjem na trgu, kadar je cilj ali končna posledica teh stikov (upoštevajoč naravo proizvodov/storitev, velikost in število podjetij ter tudi velikost trga) vzpostavitev konkurenčnih razmer, ki ne ustrezajo normalnim razmeram na zadevnem trgu.[169] Na močno skoncentriranem oligopolnem trgu izmenjava informacij podjetjem omogoča, da se seznanijo s položajem na trgu in poslovno strategijo konkurentov in tako občutno spremenijo konkurenco med gospodarskimi subjekti. Iz tega sledi, da bi bila lahko izmenjava informacij med konkurenti v nasprotju s pravili konkurence, če zmanjšuje ali odpravlja stopnjo negotovosti pri delovanju zadevnega trga, zaradi česar bi bila omejena konkurenca med podjetji.[170] Čeprav zahteva po neodvisnosti ne izključuje pravice podjetij, da bi se razumno prilagodila obstoječemu ali pričakovanemu ravnanju svojih konkurentov, ne sme priti do kakršnih koli neposrednih ali posrednih stikov med njimi, ki bi imeli za cilj ali učinek bodisi vplivati na ravnanje dejanskega ali potencialnega konkurenta bodisi razkriti takemu konkurentu svoje odločitve, ki so jo sprejeli ali jo nameravajo sprejeti v zvezi s svojim ravnanjem na trgu.[171]

171. Zgoraj navedeni evropski sodni praksi sledita tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije in Upravno sodišče Republike Slovenije[172]. Vrhovno sodišče Republike Slovenije je zavzelo stališče, da je usklajeno ravnanje oblika neformalnega sodelovanja, ki ni zajeta v sporazumu ali sklepu, je pa prav tako prepovedana. Gre za navzven enotno ravnanje, ko podjetja prilagodijo svoje delovanje kot posledico odločitve, ki ni bila sprejeta v izolaciji, temveč v medsebojnem sodelovanju. Elementi usklajenega ravnanja so tako (i) oblika dejanskega stika med strankami, kjer pride do izmenjave

---

[166] Sodba Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Hercules Chemicals proti Komisiji, T-7/89, Recueil, str. II-1711, točke od 255 do 261.
[167] Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi proti NMa, C-8/08, ZOdl., str. I-04529, točke od 59 do 62.
[168] Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi proti NMa, C-8/08, ZOdl., stran I-04529, točka 32 in navedena sodna praksa.
[169] Sodbi Sodišča z dne 16. decembra 1975 v združenih zadevah Suiker Unie in drugi proti Komisiji, 40/73 idr., Recueil, str. 1663, točki 173 in 174, in z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi proti NMa, C-8/08, ZOdl., str. I-04529, točka 33 in navedena sodna praksa.
[170] Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands in drugi proti NMa, C-8/08, ZOdl., str. I-04529, točki 34 in 35 in navedena sodna praksa.
[171] Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 17. decembra 1991 v zadevi Enichem Anic proti Komisiji, T 6/89, Recueil, str. II 1623, točki 198 in 199, in Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točki 116 in 117.
[172] Sodba in sklep Upravnega sodišča Republike Slovenije opr. št. I U 1800/2013 z dne 10.4.2014.

informacij, (ii) konsenz oziroma usklajena volja med podjetji, da bodo sodelovala, namesto da bi si konkurirala, ter (iii) konsenzu sledi ravnanje na trgu, med njima pa je razmerje vzroka in posledice. V nadaljevanju se je Vrhovno sodišče Republike Slovenije tudi opredelilo, da je v določenih okoliščinah lahko usklajeno ravnanje ugotovljeno že na podlagi ravnanja podjetij na trgu (vzporednega obnašanja) in torej stika med udeleženci, kjer naj bi prišlo do izmenjave informacij, ni treba posebej dokazovati. To velja zlasti v primerih, ko je usklajeno ravnanje edina verjetna razlaga takega vzporednega obnašanja.[173] Tudi iz sodne prakse EU izhaja, da je vzporednost kakega ravnanja mogoče šteti kot dokaz o usklajenem ravnanju, če je usklajeno ravnanje edina verjetna razlaga.[174]

6.1.1. Uporaba v predmetni zadevi

172. Podjetja Surovina, Dinos in Salomon so brez dvoma medsebojni konkurenti na trgu izvajalcev; podjetja Surovina, Dinos in Recikel pa so medsebojni konkurenti na trgu DROE.

173. Med strankami tega postopka je obstajal stik, kar izhaja tako iz elektronskega sporočila z dne **23. 2. 2017** z naslovom »**RE: karton 2017**[175]«, kot tudi iz ostalih sporočil, ki jih je Agencija predstavila zgoraj. Navedeno potrjuje tudi izmenjava obravnavanega CD-ja s Seznamom-1 med podjetjema Surovina in Dinos, skoraj identična vsebina Seznama-1 in Seznama-2 ter iz izpovedb prič [redacted] ki je potrdila, da je navedeni CD prevzela v poslovnih prostorih podjetja Surovina ter priče [redacted] ki je povedal, da so se predstavniki strank tega postopka dobivali izven prostorov glede prepovedanega sodelovanja, da so si sporočila izmenjavali s pomočjo šifrirane komunikacije, ter da je bilo med strankami postopka dogovorjeno, da si izmenjajo seznam strank podjetja Interseroh, kar se je nato tudi zgodilo. Poleg zgoraj opisanih sporočil, s katerimi so si stranke tega postopka izmenjavale sezname strank podjetja Interseroh z namenom, da si jih podjetja Surovina, Dinos in Recikel medsebojno razdelijo na trgu DROE, izvrševanje obravnavanega sporazuma v povezavi z ostalimi dokazi dokazuje tudi zunanje ravnanje podjetij Surovina, Dinos in Salomon, ki v kritičnem obdobju niso želela sodelovati s podjetjem Interseroh na trgu izvajalcev. To pa potrjuje tudi poskus vplivanja s strani podjetja Surovina na nekatera ostala podjetja, ki so v kritičnem obdobju sodelovala s podjetjem Inerseroh, naj prenehajo z njim sodelovati, kot izhaja iz internih zaznamkov podjetja Interseroh.

174. Vsi dokazi, ki jih je Agencija izvedla v tem postopku, so povsem skladni [redacted]

175. Stranke postopka so se dogovorile, da bodo podjetja Surovina, Dinos in Salomon omejila oziroma prenehala s prodajo svojih storitev podjetju Interseroh z namenom, da podjetje Interseroh ne bi moglo več izpolnjevati obveznosti do svojih strank oziroma bi izpolnjevanje teh obveznosti zanj predstavljalo nesorazmerno visoke stroške na trgu DROE, kjer podjetja Dinos, Surovina in Recikel nastopajo kot konkurenti podjetju Interseroh, ter z namenom, da si usklajeno razdelijo stranke Interseroha, kar predstavlja delitev trga DROE.

176. Iz zgoraj opisanega in dokazanega ravnanja strank postopka brez dvoma izhaja, da so izrazile voljo, da bodo na trgu ravnale na prepovedan način tako, da so sklenile sporazum, s katerim so se dogovorile, da bodo na trgu izvajalcev bojkotirale prijavitelja (podjetje Interseroh), obenem pa so si poskušale razdeliti stranke prijavitelja tako, da so usklajeno pripravljale sezname, s katerimi so določale, katera od strank prijavitelja bo pripadala kateri izmed njih v njeni shemi DROE.

177. Da gre v obravnavanem primeru za obstoj prepovedanega sporazuma, dokazujeta že dejstvi, da se je podjetje Surovina zavezalo, da bo podjetju Dinos in Salomon posredovalo seznam strank podjetja Interseroh, s katerimi je podjetje Surovina zavračalo sodelovanje, dokler so v skupni shemi podjetja Interseroh in da sta si podjetji Salomon in Recikel v istem času izmenjali seznam izbranih strank podjetja Inerseroh.

---

[173] Sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije z dne 30. junija 2009 v zadevi Elektro Maribor proti Republiki Sloveniji, opr. št. U 9/2008, točki 12. in 13. in navedena sodna praksa. Enako oziroma podobno tudi sodbe istega sodišča z istega dne v zadevah: Elektro Primorska (opr. št. U 6/2008, točki 11. in 12.), Elektro Ljubljana (opr. št. U 5/2008, točki 14. in 15.), Elektro Celje (opr. št. U 4/2008, točki 11. in 12.) in Elektro Gorenjska (opr. št. U 2/2008, točki 10. in 11.).

[174] Sodba Sodišča prve stopnje z dne 8. julija 2008 v zadevi T-53/03 BPB plc proti Komisiji, Recueil, str. II-01333, točka 143 in navedena sodna praksa.

[redacted]

178. Iz zgoraj obravnavanih elektronskih sporočil tudi izhaja, da si stranke tega postopka niso želele prevzemati ena drugi določenih strank, kar dodatno dokazuje, da so si med seboj delile trg po strankah.

179. Agencija tako zaključuje, da je do stika med strankami tega postopka vsekakor prišlo. Nadalje iz izvedenih dokazov, zlasti iz zgoraj navedenih sporočil, ki so bodisi interne narave bodisi med različnimi strankami tega postopka, brez dvoma izhaja, da so stranke postopka prišla do soglasja, da bodo podjetja Surovina, Dinos in Salomon bojkotirala podjetje Interseroh na trgu izvajalcev in da si podjetja Surovina, Dinos in Recikel ne bodo konkurirala na trgu DROE ampak da si bodo med seboj razdelile stranke podjetja Interseroh. Temu je sledilo ravnanje strank na trgu, ki se je po eni strani odražalo v bojkotu podjetja Interseroh na trgu izvajalcev s strani podjetij Surovina, Dinos in Salomon, po drugi strani pa so si stranke v kritičnem obdobju izmenjavale različne sporočila in sezname, iz katerih izhaja, da so se stranke postopka izogibale prevzemati stranke ena drugi. Agencija zaključuje, da je dokazano, da so stranke tega postopka sprejele obravnavani prepovedani sporazum.

6.2. Omejevanje konkurence kot cilj ali učinek

180. Element, ki mora biti izpolnjen, da lahko Agencija za določen sporazum ugotovi, da omejuje konkurenco in je zato v nasprotju s 6. členom ZPOmK-1 in 101. členom PDEU, je ugotovitev, da je cilj ali učinek sporazuma preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco v Republiki Sloveniji. Gre za alternativno in ne kumulativno določena pogoja.

181. Pri ugotovitvi obstoja omejevanja konkurence Agencija naprej presoja, ali je cilj sporazuma omejevati konkurenco.[176] V skladu s prakso Sodišča EU namreč ni treba dokazovati omejevalnega učinka, kadar je že sam cilj sporazuma omejevanje konkurence.[177]

182. Glede opredelitve ravnanja za omejevanje zaradi cilja je iz sodne prakse Sodišča EU[178] razvidno, da so nekatere vrste dogovarjanja med podjetji za konkurenco tako škodljive (standard »*a sufficient degree of harm to competition*«), da je mogoče šteti, da ugotavljanje njihovih posledic ni potrebno.[179] Ta sodna praksa se nanaša na dejstvo, da je mogoče nekatere oblike dogovarjanja med podjetji že zaradi njihove narave obravnavati kot škodljive za dobro delovanje običajnega konkurenčnega trga.[180]

183. V takih primerih Agencija ni dolžna izvesti analiz, ki bi dokazovale dejansko omejevanje konkurence.[181] Za ugotovitev cilja omejevanja konkurence zadostuje že, da je omejevalen sporazum sposoben v posameznem primeru, v pravnem in ekonomskem kontekstu, omejiti konkurenco.[182] Poleg tega obstoj protikonkurenčnega cilja ni odvisen od obstoja neposrednega učinka na potrošniške cene,[183] ker pravila konkurence niso namenjena le varstvu neposrednih interesov konkurentov ali potrošnikov, ampak tudi strukturi trga in s tem konkurenci kot taki.[184] Omejevalni

---

[176] Glej tudi Repas, Martina: Konkurenčno pravo v teoriji in praksi, Ljubljana 2010, str. 169 in nadalj.
[177] Sodbi Sodišča prve stopnje z dne 6. julija 2000 v zadevi, Volkswagen AG proti Komisiji, T-62/98, Recueil, str. II-2707, točka 178, in z dne 12. julija 2001 v zadevi Tate & Lyle proti Komisiji, T-202/98, Recueil, str. II-2035, točki 72 in 73, Sodba Sodišča prve stopnje z dne 13. decembra 2006 v zadevi Fédération nationale de la coopération bétail et viande (FNCBV) (T-217/03) and Fédération nationale des syndicats d'exploitants agricoles (FNSEA) in drugi (T-245/03) proti Komisiji (2006), T-217/03 in T-245/03, ECR II-0498, str. 9.
[178] Nedavno potrjeno s sodbo Sodišča z dne 20. januarja 2016, Toshiba Corporation proti Evropski komisiji, C-373/14 P.
[179] Sodba Sodišča z dne 16. julija 2015, ING Pensii, C-172/14 P, EU:C:2015:484, točka 31.
[180] Sodba Sodišča z dne 11. septembra 2014 v zadevi Groupement des cartes bancaires (CB) proti Evropski komisiji, C-67/13 P, točka 50
[181] Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, Ur.l. C 180, 1.8.2009, str. 12-13, točka 43.
[182] Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, Ur.l. C 180, 1.8.2009, str. 12-13, točka 31. Glej tudi sklepne predloge generalne pravobranilke Juliane Kokott, predstavljene 19. februarja 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in drugi, C-8/08, točke 56-58, in tudi sklepne predloge generalne pravobranilke Verice Trstenjak, predstavljene 30. junija 2009, v zadevi GlaxoSmithKline Services Unlimited proti Komisiji, C-501/06 P idr., točke 102-118.
[183] Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, Ur.l. C 180, 1.8.2009, str. 12-13, točka 36. Glej tudi sklepne predloge generalne pravobranilke Juliane Kokott, predstavljene 19. februarja 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in drugi, C-8/08, točke 56-58.
[184] Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, Ur.l. C 180, 1.8.2009, str. 12-13, točka 38.

sporazumi, ki imajo za cilj omejevanje konkurence, so prepovedani ne glede na to, ali je negativna posledica omejevanja konkurence že nastala. Ker gre za omejevalna ravnanja, ki so po cilju protipravna, njihovega učinka ni treba dokazati, ampak zadošča že ugotovitev, da so ga stranke sklenile. V takih primerih za izkaz omejevanja konkurence zadostuje, da Agencija izkaže, da so udeležena podjetja dejanski ali potencialni konkurenti, medtem ko se lahko prokonkurenčni elementi, če obstajajo, upoštevajo le v okviru tretjega odstavka 6. člena ZPOmK-1.[185]

184. Sodišče EU[186] je za nekatere vrste kršitev, kot so določanje cen[187], razdelitev trga[188], razdelitve strank[189] ter skupno zmanjšanje proizvodnih zmogljivosti[190] (v danem primeru bojkot stranke), že potrdilo, da imajo takšen protikonkurenčni vpliv, da se jih šteje, da so omejevalne že po samem cilju. Tako so tovrstni omejevalni sporazumi sami po sebi omejevalni (t. i. omejitve po cilju), kar pomeni, da avtomatično padejo v domet 6. člena ZPOmK-1 in 101. člena PDEU. Poleg tega kategorija omejitev po cilju obsega tudi druge manj očitne omejitve, pri katerih pa je treba omejevalni sporazum podrobneje preučiti. Samo v teh primerih mora Agencija izkazati, da gre za sporazume, ki so za konkurenco tako škodljivi, da jih je moč šteti za omejujoče po cilju.

185. Za ugotovitev cilja omejevanja konkurence zadostuje že, da imata sporazum ali usklajeno ravnanje lahko negativne posledice za konkurenco, torej da sta sposobna v posameznem primeru, v pravnem in gospodarskem kontekstu, omejiti konkurenco. Vprašanje, ali in v kolikšni meri se dejansko pojavi taka posledica, je lahko pomembno le pri izračunu glob in presoji upravičenosti do odškodnine.[191] Poleg tega obstoj protikonkurenčnega cilja (usklajenega ravnanja) ni odvisen od obstoja neposredne zveze med tem ravnanjem in potrošniškimi cenami, ker pravila konkurence niso namenjena le varstvu neposrednih interesov konkurentov ali potrošnikov, ampak tudi strukturi trga in s tem konkurenci kot taki.[192] Sporazumi, ki imajo za cilj omejevanje konkurence, so prepovedani ne glede na to, ali je negativna posledica omejevanja konkurence že nastala. Ker gre za omejevalna ravnanja, ki so *per se* protipravna, njihovega učinka ni treba dokazati, ampak zadošča že na primer ugotovitev, da so stranke sklenile sporazum, ki vključuje določanje cen, omejevanje obsega proizvodnje, delitev trga ali kupcev. Tako iz navedene sodne prakse Sodišča EU,[193] kot iz aktov organov EU[194] izhaja, da na splošno ravnanja oziroma sporazumi, ki vključujejo določanje cen, omejevanje obsega proizvodnje, delitev trgov ali kupcev, omejujejo konkurenco kot cilj, in so zato prepovedani.

186. Enako pa zaključujeta tudi Vrhovno sodišče Republike Slovenije ter Upravno sodišče Republike Slovenije v svoji sodni praksi.[195] Učinkov sporazuma oziroma sklepa podjetniškega združenja na konkurenco ni treba proučevati v vsakem primeru. Kadar je očitno, da je bil cilj preprečevati, omejevati ali izkrivljati konkurenco, to ni potrebno.

6.2.1 Uporaba v predmetni zadevi

---

[185] Glej s tem v zvezi obširno prakso Sodišča EU ter Sodišča EFTA – npr. Poročilo za obravnavo v zadevi Ski Taxi SA, E-3/16, dokument E-3/16-16, točka 76.
[186] Glej tudi prakso Sodišča EFTA – npr. Poročilo za obravnavo v zadevi Ski Taxi SA, E-3/16, dokument E-3/16-16, točke 82-85.
[187] Sodba Sodišča z dne 11. septembra 2014 v zadevi Groupement des cartes bancaires (CB) proti Evropski komisiji, C-67/13 P, točka 53.
[188] Sodba Sodišča z dne 20. januarja 2016, Toshiba Corporation proti Evropski komisiji, C-373/14 P, točka 28.
[189] Sodba Sodišča z dne 16. julija 2015, ING Pensii, C-172/14 P, EU:C:2015:484, točka 32.
[190] Sodba Sodišča z dne 20. novembra 2008, Competition Authority proti BIDS, C-209/07, točke 33 do 40.
[191] Sodba Sodišča z dne 4. junija 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in ostali proti NMa, C-8/08, ZOdl. 2009, str. I-04529, točka 31. Glej tudi Sklepne predloge generalne pravobranilke Juliane Kokott, predstavljene 19. februarja 2009 v zadevi T-Mobile Netherlands BV in drugi, C-8/08, točke od 56 do 58, in tudi Sklepne predloge generalne pravobranilke Verice Trstenjak, predstavljene 30. junija 2009, v zadevi GlaxoSmithKline Services Unlimited proti Komisiji, C-501/06 P idr., točke od 102 do 118.
[192] Sodba Sodišča z dne 19. marca 2015 v zadevi Dole in ostali proti Komisiji, C-286/13, točki 123 in 125.
[193] Dodatno glej npr. sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. septembra 1998 v zadevi European Night Services proti Komisiji, T-374/94 idr., Recueil, str. II-3141, odločbo Komisije z dne 9. decembra 1998 v zadevi IV/34466 - Greek Ferries, OJ (1999) L 109/24 in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 11. decembra 2003 v zadevi Marlines SA proti Komisiji, T-56/99, Recueil, str. II-05225.
[194] Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi 81(3) člena Pogodbe (Ur.l. C 101, 27. 4. 2004, str. 97-118), točka 23, in Sporočilo Komisije – Smernice o uporabi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije za sporazume o horizontalnem sodelovanju (Uradni list Evropske unije C 11, 14. 1. 2011), zlasti točke 160., 205., 234.-236.
[195] Sodbi Vrhovnega sodišča Republike Slovenije z dne 27. oktobra 2009 v zadevi Združenje bank Slovenije proti Republiki Sloveniji, opr. št. X Ips 45/2009, 13. točka obrazložitve, in z dne 15. junija 2010 v zadevi NKBM proti RS, opr. št. X Ips 70/2010, 23. točka obrazložitve in navedena sodna praksa. Sodba in sklep Upravnega sodišča Republike Slovenije opr. št. I U 930/2017-64 z dne 19.6.2018, točka 73 ter točke 174 do 178.

187. Kot je Agencija že pojasnila, so podjetja Surovina, Dinos in Salomon brez dvoma medsebojni konkurenti na trgu izvajalcev; podjetja Surovina, Dinos in Recikel pa so medsebojni konkurenti na trgu DROE.

188. V obravnavanem primeru iz izvedenih dokazov izhaja, da so stranke tega postopka sklenile sporazum, ki po eni strani obsega bojkot izvajanja storitev za prijavitelja na trgu izvajalcev s tem, ko so podjetja Dinos, Surovina in Salomon zanj prenehale izvajati storitve izvajalcev, po drugi strani pa delitev trga DROE med podjetja Dinos, Surovina in Salomon. Takšno ravnanje vsebuje zadostno stopnjo škodljivosti za konkurence, zaradi česar se šteje tako po teoriji[196] kot po navedeni sodni praksi med omejitve po cilju. Obravnavano ravnanje spada med najhujše oblike kršitev konkurenčnega prava, ki sta izrecno omenjeni v 2. in 5. alineji drugega odstavka 6. člena ZPOmK-1 ter v b) in c) alineji prvega odstavka 101. člena PDEU. Na ta način so želele stranke postopka izključiti učinkovito konkurenco na trgu izvajalcev z očitnim ciljem delitve trga DROE v korist podjetij Surovina, Dinos in Recikel. Agencija se zato ni spuščala v presojo učinkov takega ravnanja strank postopka na upoštevnih trgih.

6.3. Zadostna stopnja škodljivosti za konkurenco

189. Kot je obrazloženo zgoraj, gre v predmetni zadevi za omejevanje konkurence po cilju po 6. členu ZPOmK-1 in 101. členu PDEU, zaradi česar Agenciji ni treba dodatno proučevati in dokazovati dejanskih ali potencialnih učinkov sporazuma oziroma usklajenega ravnanja na obravnavanih trgih.

190. Ne glede na navedeno pa Agencija iz previdnosti, zlasti upoštevaje novejšo sodno prakso Upravnega sodišča Republike Slovenije, dodatno utemeljuje, zakaj je v dani zadevi podana tudi zadostna stopnja škodljivosti za konkurenco.

191. Pri ugotavljanju, ali sporazum izkazuje zadostno stopnjo škodljivosti za konkurenco, je treba analizirati predvsem objektivni pomen in namen omejevalnega sporazuma kot takega, pravni in ekonomski kontekst, v okviru katerega je bil omejevalni sporazum sklenjen, in ekonomski okvir, v katerem se je oziroma naj bi se izvrševal. Po potrebi se upošteva tudi dejansko ravnanje podjetij na trgu. V zvezi z ugotavljanjem cilja je tudi subjektivni namen strank pomemben dejavnik, ki je lahko dodaten, ampak nikakor ne nujen element.[197]

192. Prvič, kar zadeva vsebino in namen omejevalnega sporazuma, se ne upošteva le besedilo sporazuma[198], temveč tudi bistvo oziroma predmet dogovorjenega. Da ima sporazum omejevalen namen, je namreč mogoče šteti, čeprav njegov edini namen ni omejevanje konkurence, ampak sledi tudi drugim, legitimnim ciljem[199].

193. Drugič, kar zadeva ekonomski in pravni okvir sporazuma, je treba upoštevati vse upoštevne elemente pravnega in gospodarskega okvirja, v katerega je navedeno dogovarjanje umeščeno, ki med drugim zajemajo naravo zadevnih storitev ter dejanske pogoje delovanja in strukture trga, ne da bi se moral tak element nanašati na upoštevni trg.[200] Glede sporazumov, kot je na primer delitev trga[201], lahko analiza gospodarskega in pravnega okvira, v kateri je ravnanje umeščeno, vključuje, le kar se izkaže za nujno potrebno, da bi se ugotovil obstoj omejevanja konkurence zaradi cilja. Enako velja tudi v drugih, očitnih, primerih omejevanje konkurence po cilju, kot je na primer določanje cen.[202]

---

[196] Prim. Repas, Martina: Konkurenčno pravo v teoriji in praksi, Ljubljana 2010, str. 173 in nadalj.
[197] Sodbi Sodišča z dne 28. marca 1984 v zadevi Compagnie Royale Asturienne des Mines SA and Rheinzink GmbH proti Komisiji, 29/83, in 30/83, Recueil, str. 1679, točka 26 in z dne 8. novembra 1983 v zadevi NV IAZ International Belgium proti Komisiji, 96/82 idr., Recueil, str. 3369, točke 23-25.
[198] Sodba Sodišča z dne 20. novembra 2008, Competition Authority proti BIDS, C-209/07, točka 21.
[199] Sodba Sodišča z dne 6. aprila 2006 v zadevi General Motors proti Komisiji, C-551/03 P, ZOdl., str. I-3173, točka 64.
[200] Sodba Sodišča z dne 11. septembra 2014 v zadevi Groupement des cartes bancaires (CB) proti Evropski komisiji, C-67/13 P, točka 78.
[201] Sodba Sodišča z dne 20. januarja 2016, Toshiba Corporation proti Evropski komisiji, C-373/14 P, točka 29.
[202] Glej prakso Sodišča EFTA – npr. Poročilo za obravnavo v zadevi Ski Taxi SA, E-3/16, dokument E-3/16-16, točka 85.

6.3.1. Uporaba v predmetni zadevi

194. Vsebina in namen obravnavanega sporazuma med podjetji Surovina, Dinos, Salomon in Recikel je bil izriniti podjetje Interseroh s trga DROE in da si podjetja Surovina, Dinos in Recikel medsebojno razdelijo njegove stranke po enakih deležih. Takšen predmet sporazuma v nobenem primeru ne more biti legitimno opravičljiv cilj.

195. Glede na to, da podjetja Surovina, Dinos in Salomon s svojim omejevalnim ravnanjem na trgu izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji neposredno vplivajo na trg DROE v Republiki Sloveniji, Agencija v nadaljevanju izpostavlja ključne elemente pravno – ekonomskega okvirja obeh trgov oziroma okvirja, v katerem se izvaja in na katero vpliva sporno ravnanje strank.

196. Dani pravni okvir, ki ureja ravnanje z odpadno embalažo in ki ga je Agencija predstavila na začetku te odločbe, ne upravičuje strank postopka, da lahko sklepajo sporazume, s katerimi si delijo stranke obravnavanega trga oziroma sam trg. Prav tako dani ekonomski okvir determinirajo predpisi, ker sta oba obravnavana trga močno pravno regulirana, ki potencialnim udeležencem na trgu postavljajo vstopne ovire z okoljskimi dovoljenji.

197. Z ekonomskega vidika so DROE kot kupci ekonomsko odvisni od izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji. Svojo zakonsko obveznost torej lahko izpolnjujejo le preko izvajalcev. Podjetji Surovina in Dinos sta edini, ki imata na trgu izvajalcev zbiralnice po celotni Republiki Sloveniji in sta obenem tudi edini podjetji, ki sta udeleženi na obeh upoštevnih trgih.

198. Ostali ponudniki imajo premajhno število zbirnih centrov in ne morejo zadostiti zahtevanim kapacitetam, da bi lahko enakovredno konkurirali strankam postopka, kar izhaja tako iz višine ocenjenih tržnih deležev kot tudi iz velikega povečanja stroškov poslovanja prijavitelja, po njegovem bojkotu s strani podjetij Dinos, Surovina in Salomon. To pomeni, da je podjetje, ki ne more oddajati odpadne embalaže pri podjetjih Dinos, Surovina in Salomon v konkurenčno slabšem položaju zaradi večjih transportnih stroškov, kot jih imajo konkurenti, ki z navedenimi podjetji poslujejo.

199. Zavezanci morajo s svojo embalažo ravnati v skladu s predpisi, kar pomeni, da se poslovanje na trgu izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo dejansko ne more zmanjšati, temveč bodo ob bojkotu podjetja Interseroh njegove stranke prešle na drugo DROE. Zaradi zavračanja strank podjetja Interseroh, bi te stranke povečale povpraševanje tudi pri podjetjih Surovina, Dinos in Recikel na trgu DROE. Do povečanega povpraševanja pa ne bi prišlo zaradi njihove večje učinkovitosti (nižje cene ipd.), temveč zaradi bojkota podjetja Interseroh s strani podjetja Surovina, Dinos in Salomon na trgu izvajalcev.

200. Objektivni pomen omejevalnega sporazuma med podjetji Dinos, Surovina, Salomon in Recikel je torej zavrnitev gospodarskega poslovanja s podjetjem Interseroh, kar pomeni gospodarski bojkot[203] z namenom delitve trga med podjetja Dinos, Surovina in Recikel.

201. V danem primeru pa je podan tudi subjektivni element, ker so obravnavana podjetja sklenila prepovedan sporazum z izrecnim namenom, da bodo podjetju Interseroh, ki je konkurenčno odvisno od podjetij Dinos, Surovina in Salomon, prenehala izvajati storitve na trgu izvajalcev, zaradi česar bo slednje postalo cenovno nekonkurenčno, ga tako izrinila s trga DROE in bi si podjetja Surovina, Dinos in Recikel razdelila njegove stranke po enakih deležih.

202. Zaradi opisanih ravnanj strank tega postopka lahko poleg škode prijavitelju nastane škoda za konkurenco na trgu DROE in vsaj na dolgi rok preko višjih cen zaradi zmanjšane konkurence tudi škoda potrošniku. Potrošnik že plačuje ravnanje za mešano komunale odpadke GJS in ločeno zbira

---

[203] Glej vsebinsko primerljivo zadevo Festival Ljubljana št. 3072-4/00 z dne 19. 6. 2001, v kateri sta se podjetji Festival Ljubljana in Cankarjev dom dogovorili, da ne bosta omogočili prireditve drugemu organizatorju v tistem tednu, ko ima eno od njiju že načrtovano enako zvrstno oziroma žanrsko prireditev v določenih dvoranah. Ugotovljeno je bilo, da sporazum pomeni izključitev konkurence po cilju, ker zagotavlja večje povpraševanje po storitvah, ki jih zadevni podjetji nudita. Glej tudi Repas, Martina: Konkurenčno pravo v teoriji in praksi, Ljubljana 2010, str. 176 in nadalj (umestitev izpostavljene kršitve kot kršitev po cilju). Podobno Evropska komisija v zadevi Pre-Insulated Pipe Cartel št. IV/35.691/E-4, UL L 24, 30.1.1999, točke 98-107.

embalažo. Manjše število DROE botruje manjši konkurenci, kar običajno pomeni višje cene. Zavezanci za ravnanje z odpadno embalažo bodo morali višje stroške zaradi omenjenih višjih cen DROE pokriti z višjimi cenami svojih izdelkov. Škoda za potrošnika so tako potencialno dražji izdelki, ki jih kupujejo na slovenskem trgu, zaradi višjih stroškov z ravnanjem z odpadno embalažo.

203. Agencija zaključuje, da ravnanje podjetij Surovina, Dinos in Salomon na trgu izvajalcev storitev ravnanja z nekomunalno odpadno embalažo v Republiki Sloveniji že po sami naravi omejuje konkurenco na trgu DROE. Še posebej to velja v gospodarskem in pravnem okvirju kot je obravnavani, saj gre pri trgu DROE za oligopolni trg z visoko stopnjo regulacije, ki z okoljskimi dovoljenji in drugimi pogoji določa visoke vstopne ovire. Morebitni odhod enega od konkurentov z oligopolnega trga bi tak trg še bolj skoncentriral in posledično avtomatično pomembno omajal konkurenco na njem.

6.4. Trajanje kršitve

204. Agencija ne razpolaga z dokazi o tem, kdaj točno so se podjetja uskladila o tem, da bodo bojkotirala prijavitelja in si razdelila trg DROE, [redacted] Agencija je zato, upoštevaje vse izvedene dokaze v tem postopku, štela, da so stranke tega postopka medsebojno sodelovale in se usklajevale vsaj od dne 23. 2. 2017, ko je [redacted] (Dinos) poslal elektronsko pošto [redacted] (Salomon), da bi sodelovali kot partnerji in da čakata na seznam iz podjetja Surovina.

205. Glede na to, da Agencija ne razpolaga z nikakršnimi dokazi, iz katerih bi izhajalo, da se je [redacted] katerakoli izmed strank postopka javno distancirala od prepovedanega sporazuma ali da je le-ta prenehal, Agencija šteje, da kršitev v času izdaje te odločbe še traja.[204]

6.5. Vpliv na ozemlju Republike Slovenije in na trgovino med državami članicami EU

206. Člen 6. ZPOmK-1 se uporablja za tista ravnanja podjetij, ki imajo cilj ali učinek na ozemlju Republike Slovenije, medtem ko se 101. člen PDEU uporablja za tista ravnanja podjetij, ki imajo učinek na trgovino med državami članicami EU. Organi, pristojni za varstvo konkurence, morajo za omenjena ravnanja poleg nacionalnih predpisov uporabiti tudi 101. člen PDEU[205]. Tako v primeru postopka ugotavljanja kršitve določb 101. člena PDEU Agencija v skladu s 25. členom ZPOmK-1 vodi tudi postopek ugotavljanja kršitve določb 6. člena ZPOmK-1 (enotni postopek).

207. Pojem koncepta »učinek na trgovino med državami članicami« je avtonomen pravni kriterij Skupnosti, ki se presoja v vsakem primeru posebej. Iz samega besedila 101. člena PDEU, kot tudi iz relevantne sodne prakse, izhaja, da je potrebno pri uporabi kriterija »vpliv na trgovino« upoštevati tri elemente: »trgovina med državami članicami«, »lahko vpliva« in »znatnost«.

208. Pojem elementa »trgovina« ni omejen na tradicionalno čezmejno menjavo blaga in storitev, ampak obsega vse čezmejne gospodarske aktivnosti, vključno z ustanovitvijo sedeža[206]. Iz sodne prakse izhaja, da pojem »trgovina« obsega tudi sporazume ali ravnanja, ki imajo učinek na konkurenčno strukturo trga. Tako so lahko na primer sporazumi in ravnanja, ki izključujejo ali so usmerjena v izključitev konkurenta, ki deluje znotraj EU, predmet presoje po pravilih konkurenčnega prava Unije[207]. Kriterij »trgovina med državami članicami« ni odvisen od določitve geografskega trga, saj je lahko izkazan, četudi je geografski trg nacionalen ali celo sub-nacionalen.

---

[204] Sodba Vrhovnega sodišča opr. št. G 27/2011-10 z dne 11.6.2013, točka 10 in 11, ter sodba in sklep Upravnega sodišča opr. št. I U 930/2017-64 z dne 19.6.2018, točka 116.
[205] Prvi odstavek 3. člena Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (Ur.l. L št. 1 z dne 4. 1. 2003, str. 1).
[206] Sodbe Sodišča z dne 14. julija 1981 v zadevi Züchner, 172/80, Recueil, str. 2021, točka 18, z dne 19. februarja 2002 v zadevi Wouters, C-309/99, Recueil, str. I-1577, točka 95, z dne 25. oktobra 2001 v zadevi Ambulanz Glöckner, C-475/99, Recueil, str. I-8089, točka 49, z dne 21. januarja 1999 v združeni zadevi Bagnasco, C-215/96 in 216/96, Recueil, str. I-135, točka 51, z dne 11. decembra 1997 v zadevi Job Centre, C-55/96, Recueil, str. I-7119, točka 37, in z dne 23. aprila 1991 v zadevi Höfner in Elser, C-41/90, Recueil, str. I-1979, točka 33.
[207] Glej na primer sodbo Sodišča prve stopnje z dne 8. oktobra 1996 v zadevi Compagnie Maritime Belge Transports in drugi proti Komisiji, T-24/93, T-25/93, T-26/93 in T-28/93, Recueil, str. II-1439.

209. Funkcija elementa »lahko vpliva« je definirati naravo zahtevanega vpliva na trgovanje med državami članicami. Sodišče EU je razvilo standarden test, po katerem pojem »lahko vpliva« implicira, da je mogoče na podlagi vrste objektivnih pravnih ali dejanskih okoliščin z zadostno stopnjo verjetnosti predvideti, da lahko neko ravnanje ali sporazum neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno vpliva na vzorec trgovanja med državami članicami na način, da lahko ovira doseg enotnega trga. Pomemben dejavnik za ugotavljanje tega je, da v sporazumu sodelujejo podjetja, ki imajo na trgu pomembno vlogo.[208] Kadar bi sporazum ali ravnanje lahko vplival na konkurenčno strukturo znotraj Unije, je vzpostavljena pristojnost za uporabo konkurenčnega prava Unije.

210. Pojem »znatnosti« omejuje pristojnost uporabe konkurenčnega prava Unije na tiste sporazume ali ravnanja, ki imajo lahko učinek določene stopnje. Člen 101 PDEU se ne uporablja za tiste sporazume ali ravnanja, ki imajo le nepomemben vpliv na trg, kot posledica šibkega položaja zadevnih podjetij na trgu glede zadevnih proizvodov na trgu. Presoja znatnosti je odvisna od vsakokratnih okoliščin in vsakega primera posebej in se ne more določati pavšalno. Presoja znatnosti se tako nanaša na naravo sporazuma ali ravnanja, na naravo zadevnega proizvoda in tržni položaj zadevnih podjetij[209].

6.5.1 Uporaba v predmetni zadevi

211. Predmetna zadeva se nanaša na celotno Republiko Slovenijo, saj imajo podjetja Surovina, Dinos in Salomon zbiralnice razporejene po celotni državi. Podjetje Dinos in Interseroh imata matični družbi s sedežem v drugi državi članici EU. Kot rečeno, je lastnik podjetja Dinos družba Scholz Holding GmbH iz Nemčije. Matična družba podjetja Interseroh je družba INTERSEROH AUSTRIA GMBH iz Avstrije. Ker se ravnanje podjetij Dinos, Surovina, Salomon in Recikel neposredno nanaša na izrivanje podjetja iz druge države članice EU, takšno ravnanje vpliva tudi na »trgovino med državami članicami EU«.

212. Element »lahko vpliva« je podan, saj imata podjetji Surovina in Dinos pomembno vlogo tako zaradi vertikalne integracije s prisotnostjo na obeh upoštevnih trgih, kot zaradi dejstva, da imajo zbiralnice razprostrte po celotnem ozemlju Republike Slovenije, kot tudi, da sta skupaj s podjetjem Salomon imeli več kot 90 % tržni delež na trgu izvajalcev. Poleg tega je bilo v obravnavanem obdobju samo šest podjetij, ki opravljajo storitve DROE na ozemlju Republike Slovenije (51. točka te odločbe), podjetje Interseroh pa ima na tem trgu pomembno vlogo zaradi deležev, ki so predstavljeni v Tabeli 1. Iz istih razlogov je podan tudi element »znatnosti«, ker so narava sporazuma, narava obravnavanih storitev (nezamenljivost ponudbe na trgu izvajalcev) in tržni položaj obravnavanih podjetij takšni, da imajo pomemben vpliv na obravnavanih trgih.

213. Iz teh razlogov Agencija zaključuje, da je zadoščeno kriteriju, da sporazum med podjetji Dinos, Surovina, Salomon in Recikel znatno vpliva trgovino na ozemlju Republike Slovenije in na trgovino med državami članicami EU ter da je poleg kršitve prvega odstavka 6. člena ZPOmK-1 podana tudi kršitev prvega odstavka 101. člena PDEU.

7. ZAKLJUČEK

214. Obravnavani sporazum med podjetji Dinos, Surovina, Salomon in Recikel je omejevalen sam po sebi; gre za omejitev po cilju. To še posebej velja v gospodarskem in pravnem okvirju, kot je obravnavani. Ravnanje podjetij Dinos, Surovina in Salomon na trgu izvajalcev že po sami naravi omejuje konkurenco tako na trgu izvajalcev storitev kot na trgu DROE, ker zavračanje poslovanja na trgu izvajalcev s podjetji na trgu DROE (v danem primeru zlasti s podjetjem Interseroh), ki so dejansko odvisna od podjetij Dinos, Surovina in Salomon vpliva tako na omejevanje konkurence na trgu izvajalcev kot tudi na trgu DROE. Enako velja za delitev trga DROE med podjetji Surovina,

---

[208] Obvestilo Komisije - Smernice o pojmu vpliv na trgovino iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL C 101, 27.4.2004, str. 81–96), točki 28 in 31.

[209] Sodbe Sodišča z dne 30. junija 1966 v zadevi Société Technique Miniére, 56/65, Recueil, str. 282, točka 7, z dne 28. april 1998 v zadevi Javico, C-306/96, Recueil, str. I-1983, točke 16-17, z dne 9. julija 1969 v zadevi Völk v Vervaecke, 5/69, Recueil, str. 295, točka 2, z dne 10. julija 1980 v zadevi Lancôme and Cosparfrance Nederland v Etos, 99/79, Recueil, str. I-2511, točka 24, in z dne 25. novembra 1971 v zadevi Béguelin Import, 22/71, Recueil, str. 949, točka 16.

Dinos in Recikel. To pomeni, da Agenciji ni treba posebej izkazati učinka obravnavanega ravnanja na trgu.

151. Na podlagi vseh dokazov, ki jih je Agencija izvedla v obravnavani zadevi, je Agencija ob skrbni presoji vsakega dokaza zase in vseh dokazov skupaj ugotovila, da le-ti prepričljivo potrjujejo dejstva, kot jih je ugotovila Agencija v predmetnem postopku in iz katerih izhaja, da so stranke postopka sklenile prepovedan sporazum in s tem kršile določila 6. člen ZPOmK-1 in 101. člena PDEU ter da nasprotne trditve podjetij Surovina, Salomon in Recikel ne držijo. Agencija je zato odločila, kot izhaja iz izreka te odločbe.

8. O STROŠKIH POSTOPKA

152. Agencija v tej odločbi ni odločila o stroških postopka, zato je v skladu z določbo četrtega odstavka 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju: ZUP)[210] navedla, da bo izdala o stroških poseben sklep, kot izhaja iz 3. točke izreka te odločbe.

9. OBJAVA IZREKA

153. V skladu s petim odstavkom 22. člena ZPOmK-1 Agencija objavi izrek odločbe, s katero se postopek konča.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih (30) dni od dneva vročitve odločbe. Tožbo se vloži pri pristojnem sodišču v dveh izvodih pisno ali pa se mu pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Postopek vodil:

Bojan Tavčar

Andrej Matvoz

predsednik senata

[210] Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13.

Vročiti:

- SUROVINA, družba za predelavo odpadkov d.o.o., Ulica Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor, **po pooblaščencu: Odvetniška pisarna Miro Senica in odvetniki, d.o.o., Barjanska cesta 3, 1000 Ljubljana**– osebno po ZUP,
- DINOS, družba za pripravo sekundarnih surovin, d.o.o., Šlandrova ulica 6, 1231 Ljubljana – Črnuče, **po pooblaščencu: Odvetniška družba Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji o.p., d.o.o., Tivolska cesta 48, 1000 Ljubljana** – osebno po ZUP,
- SALOMON d.o.o. Ljubljana, podjetje za zaposlovanje invalidov, proizvodnjo, posredovanje in storitve Ljubljana, Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana-Polje, ter RECIKEL, družba za ravnanje z odpadno embalažo, d.o.o., Vevška cesta 52, 1260 Ljubljana-Polje, **po skupnem pooblaščencu: Odvetniška družba Mihelj, Barbič in partnerji, o.p., d.o.o., Prvomajska ulica 23, 5000 Nova Gorica** – osebno po ZUP.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.